

תמוז תשס"ב - יולי 2002

ספרות ילדים רבעון

שנת העשרים ושמונה

חוברת ד' (112)

משרד החינוך והתרבות, המזכירות הפדגוגית, המדור לספרות ילדים
קרן ספריות לילדים ישראל מיסודה של רחל נאות בן-צבי

המערבת: גרשון ברגסון (עורך), ד"ר מيري ברק (יועץ מדעי), נחמה בן אליהו, עדיה קדר
מאיה הימנאי: חייה מתביב

כל הזכויות שמורות

בהוצאת משרד החינוך והתרבות, המדור לספרות ילדים, ירושלים,
רחוב דבורה הנביאה, בנין לב-רמת טל' 2/ 02-5603801

ISSN 0334 - 276 X

דפוס "חורב" רוח' עדני 3 ירושלים טל. 5829688 5814690 02 -

๖/๓

טבת

עין ומחקר

על בלויים ועל זאנלים מלחזים בסיפורת לגיל הילך מאת ד"ר גאולה אלמוג

ההקבצתה של דבריים (במובן הרחב ביותר) היא היסוד הבסיסי והחיווני ביותר בתפישתנו ובהתנהגותנו את המציאות. סידור עולמנו באמצעות קבוצות בעלות יסוד מסוות (החוותכות וחופפות זו את זו) מעניק מבנה ומשמעות לעולם הסובב אותנו.

כבר במשחקינו עם תינוקות אנו מכנים תופעות בשמן ומארגנים אותן לקבוצות שייכות. אנו ממינים, מסוגים ומעמידים מחלקות באמצעות שיטות שונות של הקבצתה. בחיה היומית הקבצתה משמשת גם לתיאוק ולאריזה של המידע במוחנו וגם לשילפהו (בעלפה ובכתבה), והוא eben יסוד בהבנתנו את המציאות ובתקשורות שלנו עם הזולות.

העיקרון שעלי פיו המבנימים הם קונספסציה העוזרת לנתח את הגותנים ואת התופעות הוא העומד ביסוד הניסיונות הרבים למין טקסטים, להשות בין טקסטים ולהעמיד מחלקות (ז'אנרים) שונות ו מגוונות. ההנחה המקודמת בהעמדת קבוצות בעלות מאפיינים מסוותifs היא שברגע שזיהינו את הדגם שהתקשט בונו על פיו אנו כבר יודעים איך לפעול (בעת הקריאה, הכתיבה או הסיפור בע"פ) וחוסכים זמן.

תורת הז'אנרים מטבחה - כפולה מובהקת של מיוון וסיווג - מאפשרת הקבצותות שונות ו מגוונות. התהום שהחוקר בא ממנה מכתב, בדרך כלל, את הקטגוריות של פיחן המיוון נעשה.¹ בספרות הילדים, שמעצם טבעה יש לה גם מטרות - דידקטיות חינוכיות ולימודיות - הועמדו במרכז בעיקר קטגוריות הנגזרות ממטרות אלה.

למעשה, כבר בבחירת נושא הדיון למאמר זה - זאנרים מרכזים בסיפורות לגיל הרך - הועמדו ארבע קבוצות. הקבוצה הראשית היא הקבוצה שהמכנה המשותף "ספרות" מלבד אותה. קבוצה זו צומצמה בעוזרת קטגוריות מיוון נוספת - "ספרות ילדים" - וקבוצת ספרות הילדים התחולקה בעוזרת קטגוריות "הגיל הרך". קבוצת התיחסות היא עדין רחבה מאוד כשמדבר בנושא הז'אנרים, וכי צומצמה עוד יותר והוספה את הקריטריון של "סיפורים" בלבד.

ספריה
המקללה לחינוך
ע"ש דוד ילין
ירושלים

מבחן מתודית אפשר לקחת סיפור ולהגדיר לאיזה ז'אנר הוא שייך בשיטת האלימינציה - כפי שהוא עושים עם מגדר צמחים לדוגמה - בעזרת ה"מגדירים" שיש בהם דרישות של קרייטריונים המאפיינים כל ז'אנר.² אולם כדי להציג את התחליך של בניית הקבוצה ולא רק את התוצאה יצרתי קבוצה שירוגיתה של שלושה סיפורים - "מעשה בחמשה בלוניים",³ "רוון והבלון האדום"⁴ ו"הבלון שהלך לאיבוד"⁵ - שהמכנה המשותף להם הוא הנושא: "בלון". הבחירה במופיען משותף יוצרת מוקד התייחסות אחיד, שאפשר יהיה לבדוק בעורתו את ה"דומה" ואת ה"שונה" שבין הסיפורים ביותר קלות.

היות שבשלב זה כל מה שידוע על הסיפורים הוא הימצאותו של המכנה המשותף, אני מתחילה את ניתוחה בשאלת שבה אני מתחילה את התהילה של כל טקסט סיפור, והיא: "מהו העימות או מהי הבעיה המנעה את הדמיות במהלך העלילה?" הבחירה בסוג העימות או הבעיה בקטגוריה ממיינית קבועת מראש גם את תוצאות המין שתתיחסנה בעיקר לגנים זה.

הסיפור על "רוון והבלון האדום" מתחילה בתיאורו של רון היושב בראש המגלהה בגין השועעים. מכאן, מלמעלה, הוא רואה המון דברים. לפתע, "רון ראה בגינה של גברת אגמון בלון אדום קשרו למוט של חבל כביסה (...) רון הביט בבלון וחולץוק: 'טרח-לה-לה, טרה, לה, לה, אני רואה דבר נפלא' (...) שעת צהרים. שקט. אבל רון המשיך לצזוק: 'טרח, טרה, אל תברחו! אוף, אוף, אוף, אל תעוף' גברת אגמון, מן הבית הסמוך, לא הבינה. 'הרי עכשו שעת מנוחה!' אמרה. מי צזוק ככה בצהרים?!".

رون רואה את הבלון היפה והאדום, ורוצה להציג אותו, אבל הבלון נמצא בחצר של גברת אגמון. רון מפחד שהבלון יעוף עד שהוא ירד מן המגלהה, והוא צזוק. צעקותיו של רון מפריעות את מנוחת הצהרים של גברת אגמון, ומפתח עימות. עימות זה נוצר או משומם שרון אינו מכיר את הנורמה החברתית שעל פיה "אסור להריעיש בשעת הצהרים" או משומם שהרצון שלו להציג את הבלון חזק יותר מהחשיבות לשומר על הנורמה ולהתחשב בשכנים. כך או כן, אי שמירות הנורמה על ידי רון מגלהת את הבעיה לפתחה של גברת אגמון, אשר תctrוך להתמודד בכלים DIDAKTICUM עם ה"אי-נוחת" שגורמת לה הילד המריעיש בשעת הצהרים.

הסיפור על "הבלון שהלך לאיבוד" מתרחש בגין החיים. שם "ביקשה אפרת": 'אימא, אוני כל-כך רוצה בלוני: את יכולת ל凱נות לי אחד?' אמרה אימא: 'תclf נספור כמה כסף נשאר לנו, ונראה אם יספיק הכספי לבalon. אנחנו צריכים ל凱נות קרטייטים לאוטובוס כדי לנסוע הביתה: (...) הוציאה אימא את הארנק וספירה את הcents, וכשגמרה לספור,

אמירה לאפרת: "יופי, אנחנו יכולים לknoot בלבון אחד בדיקוק. איזה צבע את רוזחה? אדום?" קראה אפרת. (...). אפרת חשבה שהבלון שלו הכி יפה בעולם".

על רקע זה אפשר להבין את צורה של ענת כ"פפתאות באה רוח חזקה מאוד (...) וחטפה את הבלון מיד מה שאל אפרת. הבלון התעופף מעלה מעלה כל-כך מחד שאי אפשר היה להיות בשום אופן לתפוס אותו, לפני רגע היה לה בלבון ביד, ופתאות אין (...) בכתחה אפרת ולא רצתה להתרחקם. 'אני רוצה את הבלון שלי', אמרה".

הבעיה של אפרת מורכבת משלושה ממדים: א. מהrukע שקדם לknoot הבלון - אשר הקנה לבлон סטוטס של נבחר, קשה להשגה ואחווב ב. מניסיבות היעלומתו של הבלון - על ידי כוח בלתי ניתן לשיליטה ג. מן הידע שאי אפשר לקבל את הבלון בחזרה או לknoot בלבון אחר. בעיה של צער ואכזה היא בעיה פסיכולוגית. אי לכך, תצטרכ אימה של אפרת להשתמש בכלים פסיכולוגיים כדי לנחות את אפרת.

הספר "מעשה בחמישה בלונים" נפתח במשפט עובדתי, ללא תיאור ההקשר: "איימת רותמי הביאה מתנה: שמחה ושונן - לכל ילד בלבון. לרותמי בלבון כחול. לרוזן בלבון צחוב. לSIGGILIT בלבון סגול. לאורויב בלבון ירוק. לאלוון בלבון אדום. כל הילדים וכל הבלוניים יצאו לטולו".

הprt האיזון הראשונה בסיפור זה מתרחשת כאשר "אורוי" שמח. רץ ו קופץ וזרק את הבלון הירוק למעלה למעלה; זרק ותפס... נפל הבלון על שיח ורדים --- נזדקך. ופתאות ... בוט טרח! מה קרה? הבלון התפוץץ, הבלון נקרע".

ארבעה בלונים מתפוצצים - מדקירה של ורד, מניפוח חזק מדי, מציפורניה של החותילה ומהיבוק אמיתי - והבלון החמישי עף כי לא החזיקו את החוט היטב. אותה SIGGILIT חזרה אצל חמאת הילדים, חמש פעמים ובוחמימה צבעים, והשבלונה המחרוזת של הנחמה על הבלון המתפוץץ גם היא חוזרת חמש פעמים. בפעם הראשונה הנחמה באה מפי המבוגר:

ג' "מיד מרגיע אבא את אורוי, 'אנא, אורוי, אל תצטער, נבייא לך בלבון אחר.' בפעמים הבאות כבר לא מצוין מי אומר זאת, כי הילדים שכבר התנסו בחוויה יכולים גם הם להצטרכ לפזמון וללמד את הילד שעדיין אינו יודע מה טיבו של כל בלבון:

2. "אל תצטער, רוני רוזן זה סופו של כל בלבון".

3. "אל תצטער, SIGGILIT! כך קרה גם לרוזן. זה סופו של כל בלבון".

4. "אל תצטער, רותמי כך קרה גם לרוזן. זה סופו של כל בלבון".

בפעם האחרונה אלון כבר אייננו מצטער. הוא כבר יודע שזה טיבו של הבלון: מנוחים אותו באוויר, ולכן הוא מתחפץ בקהלות ועף. וכשזה קורה, אפשר לנוגוט בלון אחר. لكن כשה仳יפה הרוח את הבלון שלו לעננים, הוא נפנף בידיו וקרא:
5. "שלום! בלון אדום!" "יום הילדים החכמים" נפנפו בידיהם וקראו בקול
אל השם: 'שלום! שלום! שלום! בלון אדום!'

בעיתם של כל אחד מחמשת הילדים, ושל כל אחד מהקוראים המזדהה עם צערם, נפרתת למשה עם ה"ידיעה". **חומר הידיע** לגבי תוכנותיו של הבלון הושלם באמצעות התנשות אישית ועזרה מבחו.

כאמור, בספר "חמיisha בלוניים" יש חמיisha בלוניים וחמיisha ילדים, וחמיisha פעמים חזרה בעיתם הבלון המתפוצץ. הנחמה על הבלון שהתפוצץ מצוייה ברמת העובדות; אין לה מסר חברתי, מוסרי או פטיכולוגי. זה מוביל אותנו למסקנה שלא צערם של הילדים עומד במרכז אלא האינפורמציה הנלמדת. הספר "חמיisha בלוניים" מובוס על סדר מספרי יורד של המספר חמיש, על התאהמה חד-ערכית - ילד-בלון, ילד-בלון - על השמות של חמיisha צבעים ושל חמישת הילדים, וכמוון גם על טיבו של הבלון. התמונות המלוות את הספר מציעינות לסיפור את הבלוניים, לסיפור את הילדים, לבירור איזה צבע כל אחד מהם קיבל, לחשב כמה בלוניים נשארו אחרי כל בלון שמתפוצץ, וכמוון לחזור עם המספר על הזמן: "זה סופו של כל בלון". סיפור מסווג זה הוא "סיפור מיידי" או סיפור שמטרטטו להקות מידע באמצעות חוויה.

בהבדל מהסיפור על "חמיisha בלוניים", שבו הבלון חיוני לקיום הספר, בספר על "דוֹן והבלון האדום" יכול היה הבלון להתחלף בחפץ אחר מבחינות העלילה משומש שהעימות אינו קשור לבalon דווקא אלא לאינטלקטים הנוגדים - האינטלקט של הילד שהבלון לא יברך מול האינטלקט של הגברת לישון את שנת ה策רים. בעימות זו שבין הילד לגברת אגמון, ה"אי נחת" היא של הגברת המופדרת ממנוחתה. הייתה שמדובר במקרה בילד, אי אפשר לקחת אותו לערכאות או לבורר; על הגברת לחפש שיטות דידקטיות שתשפענה עליו לקים את הנורמה החברתית. והשיטות הדידקטיות לחינוך ילדים הן רבות ומגוונות: אפשר פשוט להרדיין - אם המכאנק מאמין בעיקרונו של "חומר שבתו שונא בנו" - אפשר להעניש עונש אחר, אפשר לנסות לשכנע, אפשר לתות לגייר להתנסות ברע עד הסוף המר (כמו בספרוי יהושע הפרוע), אפשר להטיל סנקציות, אפשר לצור מוטיבציה ועוד ועוד. השיטה הדידקטית שבה יבחר המספר להקניית הנורמה החברתית או המוסרית בספר, כמו בחימ, היא תמיד ב佗אה של השקפת עולמו לגבי הדרך הנכונה והאפקטיבית ביותר - לטוחה הקצר ולטוחה הרחוק - בחינוך ילדים.

הਪתרון - המציג תמיד שיטה דידקטית שהמספר בוחר בה כדי להקנות את הנורמה - יזכה להצלחה בסופו של סיפור, שחרי, כאמור, זוהי השיטה שהמחבר מאמין שהיא האפקטיבית ביותר גם לחינוך הגיבור וגם לחינוך הקורא, העוקב אחר התהיליך ולומד את הנורמה יחד עם הגיבור, או, לחלופין, מרגיש את עצמו חכם יותר מהגיבור, אם הוא כבר מכיר את הנורמה.

גברת אגמון הרוגזת - אך לא המרשעת - מנסה את כוחה תחילת בהסביר: "הקשבר רון", אמרה גברת אגמון, 'עכשו מנוחת צהרים, ואני עייפה ורוצה לנוח!'. רון הקטן שומע, מבטיח, אך איןנו יכול לעמוד בדיורו; הבלון חזק ממנה. גברת אגמון, הרוגזת על הפרת ההבטחה ועל חוסר החינוך, נזופת ברון. רון מסביר לה שהצעקות הן "בגל הבלון האודם שיש לך בגינה".

גברת אגמון, שלא הייתה לה עד עכשו כל יכולת להשפי על רון, מבינה שהרעש לא היה שרירותי, והיא מנצלת את קלף המיקוח שנפל לידי: "אם לא תפריע לי לנוח, אתן לך את הבלון במתנה", אמרה האישה וחזרה הביתה.

מרגע זה האינטרס לשומר על שקט הופך להיות משותף. אמנים והתפקידים אינה קלה לרон, אך אחרי מעמידות אחדות הוא מצליח להתפרק ולא לצחוק, והוא, כמובן, זוכה בפרש: "ובארבע ורביע פתחה גברת אגמון את השער. היה לה ביד בלון גדול ואודם. 'הבטחתך לך, והבטחות צריך לך', אמרה לרון וננתנה לו את הבלון. רון שמח, לκח את הבלון וקרא: 'טרוח-טרוח-טרוח, אל-תברחו! אוף-אוף-אוף, אל-תעוף!' בשמחה הניפ את הבלון למעלה, והלך הביתה להראות לאימה".

השיטה החינוכית שדורית אורגד בחרה בה היא ייצירת מוטיבציה בעוזרת תגמול הניתן על מנת.⁶ הסבירים וכעס, על פי סיפור זה, אינם אפקטיביים; זאת אנחנו יודעים משום נסיונות לנוחו כך נכשלו במהלך העלילה. כמו בכל סיפור ריאלי, אמינות הסיפור, המקונה לו נורמה חינוכית, נקבעת בהתאם לדרך שבה הושג הפתרון. המשימה שהוטלה על רון קשה במידה מסוימת כדי שתהייהאתגר, אך יחד עם זאת היא אינה קשה מדי לגילו, ומאפשרת לו הצלחה בטוחה.

ולסיום, המסד של הסיפור - שהוא תמיד תוצר של הבעיה ופתרונה - הוא של שתי הדמויות בסיפור שהשיגו את מボוקשן. מבחינתה של גברת אגמון - הנמען המבוגר של הסיפור - המסר הוא שהשיטה החינוכית המשלבת בין תגמול למאמץ היא אכן אפקטיבית. ואילו רון למד שיש הבדיות בין הרצון שלו ובין הנכונות של הסביבה לספק את רצונו, או, במילים אחרות, אם התפקיד ותוחשב גם באחרים, יצא נשכר.

הסיפור על רון ובלון האדום שין למחולקת הטיפורים הריאליים שבמרכזם עומדת נורמה חברתית. סיפורו מדגם זה נקרא "הסיפור הדידקטיבי", משומש להקניית הנורמה החברתית נישית באמצעות דידקטיים. כמחנכים השאלות שאנו שואלים לגבי סיפור דידקטיבי הן:

א. האם הנורמה המוקנית בסיפור מקובלת علينا או רלוונטיות לילדים שהסיפור goede להם?

ב. האם מקובל علينا בחוי הימס-יום אין יכול להתקבל גם בסיפורים.

ג. האם סוג הפתרון שבו העימות המוביל את הסיפור נפתר הוא בהתאם למוגבלות גילו של הגיבור - כמו גם של הנமען - מבחינה פיזית, שכילת ורגשית?

הchèחתה של שיטה חינוכית בסיפור אינה אומرت בהכרח שזהה השיטה החינוכית הנכונה או הבלעדית. בסיפורים רבים הילד לומד את הנורמה באמצעות שיטות שאינן מקובלות علينا בחוי הימס-יום בחינוך, כמו, לדוגמה, לחק הנלמד באמצעות "מידה כנגד מידת", נידי חברתי וכיווץ^ב, ובעיקר כאשר הילד מוצג כ"ילד רע" כשהוא אינו פועל על פי הנורמה.

את הטיפורים המכנים נורמה חברתית (כמו לאכול בניוסט, לקום בפני ז肯, להגיד "חוודה" "סליחה" ובקשה" וכיווץ^ב) אפשר אפוא למין מין נוספת הקሪיטריוון של סוג השיטה הדידקטית שבה מכנים לגיבור את הנורמה.

את העלילה בסיפור על "בלון שהלך למקום אחר" לא מוביל "עימות" אלא "אכזבה" וצער של giborah עצמה. giborah אינה מסווגת "להתגבר" על הצער בעצמה, והוא זקוקה לשם כך לעוזרת המבוגר. אכזבה וצער הם מסווג הבעיות הראשיות; لكن הנחמה שהאב מציע בסיפור על חמשת הבלונים שהתפוצצו - "נקנה לך בלון אחר" - היא במקורה זה בלתי אפשרית מבחינה מעשית - כי הבלון נקנה בכף האחורי אליה בארכך - וגם לא אפקטיבית, בגלל היחס המוחדר שהתפתח בין הילד לבлон, יחס המבוסס על הבחירה בבלון האדום מבין כל אפשרות הקייניה שעמדו לפנייה.

לטיפול בעיות רגשות נדרש פתרון המבוסס על שיטה פסיכולוגית. השיטה שבחרה האם כדי לטפל בczura של הבית היא לא לבטל את הצער אלא לחת לו פרופורציה אחרת. היא עושה זאת בעזרת: א) ביטול היסודות השדרירות שבחטיפת הבלון על ידי הרוח, ו ב) בהקניית "ייעוד" ותכלית למעשה:

"חייבת אימה את אפרת ואמרה לה כך: 'את יודעת, אפרת, גבוהה, גבוהה על העץ יש קן של גוזלים קטנים. והגוזלים ישבים להם בקן כל היום וכל הלילה. לא

יכולת לצאת משם לשום מקום, כי הם לא יודעים לעוף. ואין להם שום עצועים בכלל, רק תולעים שאבא ואימה שליהם מביאים להם לאכול, ותולעים זה לא עצוע. כל הזמן הגוזלים עצובים (...) אין להם בובות ואין להם אוטו ואין להם טלויזיה. יואין להם קוביות', אמרה אפרת (...) 'נכון', אמרה אימה. 'זהנה הבוקר

קרה להם דבר טוב: באה הרוח והביאה להם בלון גדול'."

בஹשך האם מחזקת את מוטיב האימקירות על ידי הוספת סיפור התחרות שהייתה בגין על הבלון, כשהאריות, התנין והగירפה רצוי לתפוס את הבלון, אבל הוא עף ישן אל הקן, וכך הוא מונחה על ידי המטרה לגורם שמחה לגוזלים שיש להם עכשו בalon.

משחק דמיוני זה יכול להימשך רק אם הבית תשתק פעללה, ולכנן האם מוסיפה: "ואם תסתכל למעלה, גבוהה, אל ראש העץ, תוכל אפילו לראות את הבלון האדים תלוי שם".

וכאן, אפרת נעה לאתגר וממשיכה את המשחק הדמיוני בכך שהיא מוסיפה לרשימת הדברים שאין לנו זימים את "קוביות". המשחק ממשיך: "יאין להם שום-שות-שות עצועים בכלל", אמרה אימה. רק תולעים', אמרה אפרת, 'ותולעים זה לא עצוע'. והוא מסתאים רק בששיות הפעולה הושלם, והצער פג: "גוזלים גוזלים, אתם יכולים לשחק בבלון שלי, אני מרצה לכם. וכשתהיינו גדולים ותדענו לעוף, בואו לבקר אותנו במרפשת".

השיטה הפסיכולוגית שבה מעניקים משמעות תכליתית לאבדן נפוצה מאוד בכל הדתוות. אך תהא זו הנזומה להעניק למשחק הדמיוני שהאם משחاكت עם הבית, בעקבות בלון שעף, פילוסופיה קיומית של יד מכונת ושל צדק חברתי, גם אם המוטיבים הבסיסיים כאילו מזמינים זאת. לדעתו יש לראות את הפתרון - וברוח זאת גם להציג את הספרור - כמשחק של הנזומה המלאה גם בסחיטה אמויצינאלית שתפקידם להזכיר את הדברים לפטופורציה הנכונה.⁷ בסופו של התהילה למדה הילדה כי יש להתייחס אל הבלון שאבד ככל עוד עצוע, גם אם זה עצוע אהוב ובלתי. ואם אנו רוצחים לעלות לקומה השניה, אפשר להפיק מהפתרון את החלוקת שצורך הן עניין יחס. עם זאת, בהחלט לגיטימי שנוצר גם על דברים קטנים.

לסיפור, ניתוח זה, המtabסס על "טיב הבעיה המגיעה את העלילה", הוביל אותנו להגדרתן של שלוש קבוצות: "הספרור הדידקטיבי", "הספרור הפסיכולוגי" ו"הספרור המידעי". כמו בכל הקבוצה, כל אחת מהקבוצות מתחלקת גם לקבוצות משנה. וכן מחקרים רבים נעשה על סוג השיטות הדידקטיות הננקטו בספררים, ועל תפיסות העולם הדידקטיות שהן מייצגות, על השיטות הפסיכולוגיות הננקטו

בסייעותם ועל האסכולות הפסיכולוגיות שהן מייצגות, ובסיפוריהם שנועד להקנות מידע נבחנו שיטות הקניית המידע השונות המוצגות בסיפורים. הייתה זו רק דוגמה אחת של מין. במחקר הספרות מקובל לסתור יצירות ספרות על פי קרייטריונים מבניים, על פי קרייטריוניים אמנהניים או על פי קרייטריוניים פונקציונליים (כפי שעשה אריסטו). למעשה, אין כמעט תחום מדעי שלא נבחרו ממנו כתגוריות למין יצירות ספרות, כי החקבצה, כפי שנאמר, היא שיטה העוזרת להבין את התופעות. הספרות היא בובאה של החיים, ו"אם אנחנו רוצים להשיג הבנה מדרגה שנייה איננו יכולים להישאר בקבוצת הנזונים עצמה אלא לתפוס נקודת מבט מרוחקת או נקודת מבט היוצאת מהזיקה הטבעית שבין הנזונים הקונקרטיים".⁸

הערות

1. וראה ברוך אלמוג, *זאנרים בשיפורת לילדיים*, מכון מופי, משרד החינוך והתרבות, 1966.
2. שם, עמי 11-9.
3. מריס רות, *ספרית פועלים*, 1976.
4. דורית אורגד, *דני ספרים*, 1995.
5. שלומית חד-אבן, 1994.
6. בשיטה חינוכית זו נוקטים גם החורים כדי לגמול את בתם מהכניסה למיטותם כל לילה בספר מלאך הקסט של צנעה (גוני מרדורסבר, עם עובד, 1990). החבדל הוא ששם נותן הפרט הוא כביכול גמד דמיוני.
7. פעם שמעתי גנט שגנשאילד שנפל, קיבל שריטה בברך וצורה בקולו קולות, ושאלה אותו: "ליזמן אמבולנס?" "לא!" אמר הילד. "אולי לחזמין רופא?" "לא!" אמר הילד. וכך היה המשיכה עד שלבסוף היא שאלה: "האם תחROWSט מספיקת?" "כן!" אמר הילד בשמהה.
8. ואצלאוייק, *שינוי, עקרונות של יצירת בעיות ופתרונות*, ספרית פועלים, תל אביב, 1979.

הגן הצעיר

בוי גועל מגלים לו דבלים שלא ידעו על החברה הישראלית
כתב סיון רהב, הוצאת ידיעות אחרונות, 2000, 224 עט.

מחבר הספר מביא לפניו את חוות דעתם של בני נוער ואות השקפותיהם על החברה הישראלית.

המחבר מציין שהוא מביא את אורח חייהם של עשרה נערים ונערות שהם "הכיסטיראוטיפים" של החברה הישראלית-יהודית.

אנו מבאים להלן את הוווי חייהם של הכותבים, ולצדם פה ושם העורות שלנו. אך כדי למדוד את הוווי שלהם יש להבין את ההבדלים בין הקבוצות שבבני נוער אלה מייצגים.

בושמת לוי יצחק - "זה שילוב קטלני, ואני גאה בו".

בת 19 תלמידת המכינה הקדם-צבאית "מיצר", בוגרת התיכון שליד האוניברסיטה בירושלים. משפחתה מונה חמיש נשות, והוריה אינם עובדים. בעבר גרה המשפחה במאהל של מחוסרי דירות.

בושמת מצינית שבביתם שהוא מסורתי, "שומרית על כשרות עם שני סטימנס של כלים. אימה מדליה נרות בכנסית השבת. לעיתים אבא והאחים שלי הולכים לביג'הנוט". אורח חייהם הוא כמקובל בבית דתי. אך היא אינה רואה סתירה בין זה לבין העובה שהיא יוצא לפאב לאחר סעודת ליל שבת; אין לה הרגשה שמצד אחד היא מקדשת את היום ומצד שני היא מחללת אותו. כדי להבין ולתרץ את הדואליות הזו, יש לקרוא את סיפורה של בושמת.

אביים סיאני - "זה מה שאני, ואני לא אחיה בשקי".

בן 18, נולד וחיה בכפר סבא. למד בבית ספר יסודי ממלאכתי-דתי. בכיתות ט'-י'א דילג בין ישיבות תיכוניות שונות, והיום הוא לומד בתיכון אקסטראני. אביים הוא הומוסקסואל מוצהר, פעיל בנוער מר"ע, במועצה הנוצרית העירונית בכפר סבא ובוועדת למלחמה באידס. לפיו הצבא הוא מתכוון לצאת לשנות שירות בקריית גת. אמו גנטה בגין דת, אבי עובד בתעשייה האווירית, ויש לו ארבעה אחים.

מור נוי - "אנחנו יהוגים בלי אלוקים".

בת 19, נולדה וגדלה בקיבוץ סאסא. מתנדבת ב"בית ישראל" בירושלים - מכינה קדם-צבאית מעורבת לדתיים ולהילוניים. لماذا בתיכון המќיף "אננה פראנק" בסאסא והדריכה בתנועת "השומר הצעיר". אמה מורה לתנ"ך ולתקשורות, ואביה עובד במפעל בקיבוץ.

מורנו נוי מקדישה הרבה זמן לשאלות הדת ומעיינות בנושא זה. הנה, למשל, מובאה שלה בנושא: "בתנוחה עצמה מתיחסים ליהדות די הרבה. את צריכה להבין שאן בקיובצים בית-כנסת, אין סידור תפילה; כל ההתיחסות ליהדות היא בעיקר בעניינים של מסורת, במילוי של החגיגים".

מורנו נוי מצביעה על כך שככל ההתיחסות לאלוקים אינה קיימת. "גם חדר האוכל אצלנו לא כשר". היא מקדישה הרבה לדין על מסורת, על החגיגים, על שירות, ואפשר וכך לקרו את הגינוי.

שלעית חרוב - "אצלلي האל קיים, כי זו ההרגשה שלי". בת 20 וחצי, גרה במושב שדרות ליד נתיבות. משרתת בשירות לאומי. למדה באולפן "אמונה" בכרם שבא ובמדרשת "יעוד" בירושלים בחנחלת הרוב يولן בן נון. במשך שנתיים סיימה בהגשת מעיד הפזמון הלוואי של רשות ג'. הוריה על בילדותם מג'דבה. אביה מורה בדים, ועובד היום בחקלאות, ואמה מנהלת מעון ברשות "אמונה". לשלעית אחות ושני אחים.

צילה באש (פרונקל) - "אם החלונים היו מכיריהם אותנו, הם היו מעצדרפים". בת 21 וחצי, גרה בשכונה החרדית "רמת שלמה" בירושלים. נשואה לצביקה, ואימה של חנה-לאה. למדה במוסדות "בית יעקב". גילה במשפחה של עשר נפשות. אביה הוא רבה של שכונות בבלי, וסבה היה הרב הראשי של תל אביב. לצליה שישה אחים ושתי אחיות.

ליאורה אוזחי - "אף אחד לא מוכן לקבל אותנו". בת 27, גרה בשכונות רחבה בירושלים. לומדת בתיכון ה"מסורתי", חברה בקהילת הרפורמית "כל הנשמה" ומדריכה בתנועת הנוער תל"ט (התנועה ליהדות מתקדמת). אמה היא האישה הדרашונה בארץ שהוסמכה לדבנות מטעם התנועה הרפורנית, ואביה מנהל את מרכז צ'דרס ברונפמן למפגשים בין יהודים מהארץ ומחוץ לארץ ליאורה אח ואחות.

צילה באש בשכונה חרדייה ברוח האמונה הדתית, ואילו ליאורה מזרחי ינקה מההשכפה המסורתית, - ואמה הוסמכה לדבנות מטעם התנועה הרפורנית.

רוזמן וטר - "אם אשתלב פה, אמחק את עצמי". בן 48, עליה מלטביה בשנת 1999, בהיותו בכיתה ג'. תלמיד כיתה י"ב (במגמת תיאטרון) בתיכון עירוני'A' בתל אביב. תחילתה התגוררה המשפחה אצל קרוביה משפחה בנצרת עילית, ואחר-כך עברה לתל אביב. אביו של רוזמן הוא רופא, ואמו, שבתלביה הייתה ציירת, היא מעצבת גרפית. לרוזמן אח צעיר. רוזמן וטר הוא בן 48, ונראה שאינו מזדהה עם היוטו ישראלי. הוא דואח את עצמו

מהגר ותו לא. יכול להיות שחייבנו בעורנותו השפייע עליו. הוא כותב בהמשך: "לא היה לי שם קשור ליהדות, בגלל שלושה ההורם אמרו לי שאני יהודי, ומעבר לידיעת העבודה הזאת לא הייתה לי שם השפעה על החיים. ברית מילה או בר מצווה אפילו לא עלה על הדעת. התנ"ך בשביבי הוא יציר ספרות גדולה ויפה... ובו זמניות אחד האסונות הגדולים שלה. התנ"ך יצר את הדת, ודעת זה דבר רע". בקיצור האיש מרגיש מהגר, וודאי לא יצא מתחום המהגרות.

שניר דיגמי - "החילוני צריך לעבור להיות דתי, גם אם הוא לא רוצה". בן 19, נר בנתניה. חזר בתשובה שגדל בבית מסורתי. למד בתיכון החילוני "שרה" בנתניה ונבחן בחמש יחידות במשפטים ובחמש יחידות בתלמוד. אמרו עיתונאית, אביו יהלומן, ויש לו אח קטן.

גיל גרינברג - "השפה הזאת, אני משוגע על השפה הזאת". בן 21, נכה כתוצאה משיתוק מוחין. גיל גה ברמת גן, והוא סטודנט למדעי המדינה באוניברסיטת תל אביב. למד בבית ספר יסודי לנכים ובחטיבת ביניים ובתיכון רגילים. היה יונר נוער עבודה בגבעתיים. פרסם ספר שירים ("ארץ זורה שלי") בהוצאת "סער". התנדב לצה"ל ושירות שנה אחת. אביו של גיל הוא בעל מוסך, אמרו מזכירה, ויש לו אחות אחת.

טוגרים את חוות-דעתם של הצעירים שניר דיגמי וגיל גרינברג. שניים אלה שרדים שיר ייחודי, ואנו עדים לחילוקי דעתות מובהקים. ואחריו, ככלות הכול, למרות הסתיירות, אנו עדים לציוון חיובי של כל הנשאלים לגבי יהדות והמסורת, וזהו ניצחונה של הצינותו.

בנימין מאיר, רומן וטר, גיל גרינברג וشنיר דיגמי, באים כל אחד מלך שעונה. הוריו של בנימין התגיארו, רומן וטר לומדים במגמות תיאטרון, והוריו אינם מתיחסים להשקבות הדת. גיל גרינברג לוקה בשיתוק מוחין, וشنיר דיגמי לומד משפטיים בחמש יחידות. כל אחד ברוחו אחריתו. כדי למדוד ולהאזין לדבריהם ולהכיר נקודות מבט חדשות שכדי ללמידה עליהן.

ג.ב.

טעיטה במלכת הלילה וממלכת המדבר

מאთ: פנדי איזנברג סאפו, אירדים אבי כץ, הוצאת טורקי, תרגום מאנגלית אפרתי פז, לא מוספף (22 עמ'), מוקד, עברוני.

המחבר מספר אגדה על שתי מלכות שכנות שתושבייהן סבלו בגלל גאות נסיכיהם. וזהו סיפור המעשה: "במלכת הלילה הרוחקה הייתה האדמה עשרה במים, אבל לא היה בה שמן להדריך את המנורות". כאשר ירד החושך על הממלכה אי אפשר היה לראות דבר. האור החסר במלכה השפיע על אורח חייהם של הנ廷נים, והנסיך, שלט במלכה, נכשל במצבת פתרונות למצבו. הוא שנא את החושך, נטהלא בעס, ולכן איש לא העז לחתוך אליו כאשר ירד החושך במלכה, והאנשימים נצמדו זה אל זה וחתוכו באפלה, ואיש לא חיבק את הנסיך. והוא נשאר לבדו בלילה והתפלל לאלקים שימצא פתרון לביעיתה.

בוקר אחד הגיע זמר נודד אל הנסיך, ומספר לו שראה בנזווין מקום "שם נשפק השמן במים". הזמר הסביר שהמקום הוא עלייד מלכתו של הנסיך, ממש על הגבול, ושם שליטות נסיכה. במלכה זו, מלכת המדבר, האור מאיר את חשתת הלילות, ויתכן שם ימצא מענה לתפילותיו. הנסיך עלה על העגור המלכותי, וכשהתקרב למדבר ראה את הארץ המוארת וראתה גם את הנסיכה, אך התבדר שהנסיכה סבלה, כרוב נתיניה, מחוסור במים. היא סבלה מלכלוך ואבק, לא יכולה להכין תה מלכותי, וגם היא צעקה, ואיש לא העז לחלוק על דבריה. כשהתחוללו סופות חול ברחבי הממלכה האנשימים נצמדו זה אל זה מרוב חד, איש לא חיבק את הנסיכה, והיא נשארה לבדה באرومונה, והתפללה לאלקים שימצא פתרון לביעיתה.

יום אחד הגיע זמר נודד גם אל הנסיכה, ומספר לה שראה מקום שבו מים זורמים בשפע וכל הצמחים יرون ופורחים ומהמקום קרוב אל מלכתה ושולט בו נסיך רם המעללה. הנסיכה עלה על היין המלכותי, רכבה לעמק שליד מלכתה, וראתה את הנסיך. אחרי שיג ושייח אמר הנסיך לעוגור: אם הנסיכה רוצה מים, עליה להביא כדים מלאים שמן. והנסיכה השיבה: אם הנסיך רוצה שמן, עליו להביא דלים מלאים מים.

"התושבים במלכת הלילה ובמלכת המדבר חיכו איש בארץו לשובט של הנסיך והנסיכה", אך לשוא. הנסיך והנסיכה לא שבו, והתושבים פחדו ללבת ולחש אזהם.

דק שני ילדים, הילד שומר העוגור המלכותי והילדה שומרת היין המלכותי העוזו ללבת אחדי היין לכל אשר יוביל אותם. שני הילדים ראו שני הרים מעלהם. הילד מממלכת הלילה הבחן שפהיה של הילדה סודיות וועודה יבש, ו"הוא

הושיט לה את כד המים שלקה עמו לדרך", הילדה במלכת המדבר שמעה על החושך המפheid את הילד והושיטה את כד השמן שלקה עמה לדרך. התושבים החליטו לסור אל שני ההרים ולראות אותן, ואז הסיקו שהרים אלה הם שני הנסיכים, ואכן ההרים סימלו את שני הנסיכים. מי שהציג את שתי הממלכות משנאה זו לו היו הילדים שברוב תמיותם החליטו לעוזר זה לזה. אין זה הסיפור היחיד שאנו מבאים על ילדים המצילים את המבוגרים. ראה בקטלוג 9 של המדור לטירות ילדים מס' 9 את הספרו "מלך אלאלוף וניצחונו המזהיר על הלומנייקט", וכן את הספרו 94 באותו קטלוג. וראה גם בקטלוג 8 בספרו בו על ילד שמצא פתרון לחידה קשה, וכן את מס' 234, "מעשה בקורה ובמצקת".

ג. בריגטן

גדולה ונפלאה הייתה האהבה בה אפונני הורי והורי הורי בכל ימי חייהם. גדלתי בעולם מוגן, גדרו אותו חומות גבוהות בלתי חדרות, ולא נראו לעין - כימעשויות היו זוחר אהבתם.

כל אשר יש-בי קיבלתי מהם", ולבקרים המבוורך מוקדש ספר זה. כל כתיבה העולה מתוך לב יוצר יש בה מן האוטוביוגרפי. כל הדברים המקובצים פה - שברים הם מאבן אחת.

אני משלה את עצמי: כמו שגל קטן של רסיסים איינו יכול לחתת מושג על צורתה האבן ממנה נחצבו, כך אין אוסף זה יכול לחתת מושג על נפש יוצרים. למדתי הן מאמא ומאבא, והן שני הسابים הדגולים שלי ומשתי הסבות הטובות למדתי: משפחה יהודית מהי, ואמונה יהודית מהי וקומה זקופה של יהודי וAMENT בستر עד אין סוף, ואהבה גדולה ורחמים.

(מתוך "חיים ומלחים" של מ.ilan שטקליס)

ביקורת

ה:left; להפטקאות לפתול פלח

כתב ארית ויסמן מינקוביץ, אוירום לודמייה גולובצייק, הוצאה תמו, 2002, מנוקד, לא ממוספר, לכיתות נמוכות.

לכפתורים יש סיורים. מה, חשבתם שהם סתם תפורים על חולצות, שמולות וחיליפות מגהצחות ומפוארות או נחבים אלימים ומשועמים בתוך קופסאות וכל תפירה? אם חשבתם כך, אז חבל, כי לאירוע וייסמן מינקוביץ יש בשביבם הפתעה: לכפתורים יש סיורים. יש כפתור שקיים את בגדו של מלך אנגלניה והיה שותף במסיבות של ריקודים, והוא גאה מאוד על כך. יש כפתור שהיה צמוד לבגדו של ליין רוחב וראח איך אנשים עצובים הופכים לשמחים בשל תעלולי הליצן. ויש כפתור שזכה לדאות הרבה סרטים משומש קשיח את בגדו של מקרין סרטים. אז אל תמהרו לחוץ דין ולהגיד שאין שום הרפטקאות בחיהם של כפתורים, וכਮובן לכל כפתור יש לא רק את הסיפור שלו אלא גם את הייחודה שלו. גם לכפתור פרח היה ייחוז וגם יופי נדר, אבל לא היה לו סיור. لكن הוא החליט שהוא חייב לצאת אל העולם הגדול ו"להשיג" סיור, תלמוד לדאות עולם ולחווותחוויות מרתוקות. וכך הקוראים יוצאים למסע דמיוני-מציאותי שקורים בו כל מיני אידיעים והרפטקאות.

כפתור פרח שמח כשהסבירו החזיה אותו לאויר העולם (הרוי זה כאילו להיוולד). במשמעותו הוא חווהחוויות נעימות, אך גם מקרי ביש, כמו נפילתתו לתוך שלולית של מים עכורים. אך זו נפילת לצורך עלייה, כי הוא נאסף על ידי ילד ומגיע לנו פרחים מקסים, ואחרי שהוא מתבשם מניחוח הפרחים ומקסם הצבעים, גנן משליך אותו, והוא מגיע לקרקס. כאן הוא חווהחוויות קרקס כמו גלגל ענק, קרסולה, רכבת הרים ועוד, עד שהוא נאסף על ידי יעל המתאהבת בו ותופרת אותו בשמלת שקיבלה מדודת השברדי. הוא מתודע לכפתורים הפריזאים, והלו מספרים לו על חמודותיהם ועל נפלאותיהם של עיר האורות ושל מגדל אייפל. במסיבת יום ההולדת של יעל הכלול מתפעלים מכפתור פרח, ותוך כדי מישושים לא זהירים הוא נופל, מתגלגל, מבלה לילה קר בחוץ, ובאורח פלא מגיעשוב לידיו של דורון, מכרו לחבר הימי. כאן הוא חוזר גם לידיו הכתורות (בן), טוב לחזור הביתה אחרי נדדים רבים), ומספר לחברו בשמחה את סיור הרפטקאותיו. הנה גם לו יש סיור, ועוד אחד!

בעיל האותיות והמשפטים

כתבו אירית ויסמן מינקוביץ, אירית לודמילה גולובציק, הוצאת תמו, 2002, מנוקד, לא ממוספר, לכיתות נמוכות.

האם אפשר לתאר את עולמנו בלי אותיות ומספרים? אירית ויסמן מינקוביץ עשויה ניסיון לתאר עולם זהה.

אותיות ומספרים, כמו ילדים קטנים, מוצאים ללא קשיי סיבות למריבות, לוויוכחים ולהתעטויות. ומה פירושן של מריבות בין אותיות למספרים? באלאג' בלתי נסבל ובלי יתוור. כשהאותיות מקניתות את המספרים ומכירותות שהן יכולות להסתדר בלהדייהם, הללו מזודרים להכחיח שאי אפשר בלהדייהם. ואין? אין למשל מסתדרים כמספרי הבתים נמחקים או מספרי מדריך הטלפון נעלמים? וכן גם כל המספרים בספרי החשבונות. אי אפשר לטלפון. אי אפשר ללמידה. והמספרים ממשיכים להיעלים מכל מקום שוק אפשר: משעונים וממרומי רופאים... והאותיות שם הן איןין יושבות בשקט; הן מכינות תגונבה חריפה: גם הן נעלמות מספרי הלימוד, משמות הרחובות ומכל מקום שהן היו מכבבות ומתפקדות בו ביעילות.

העניין מסתבך כאשר אחת הילדות מועדת, מתעלפת וזוקה לעזרה ראשונה, אבל אי אפשר לטלפון לרופא. וכשהמספרים מסכימים לעוזר ולטלפון לרופא מבהיר שהוא איןנו יכולים לרשום מדרשים. אז מה עושים?

דזוקא במרקחה הביש הזה הייתה טמונה ברכה. דזוקא הוא היה חדש כדי לפקוח את עיני המספרים והאותיות וכך שאי אפשר להמשיך בלי שיהוּפַעֲוָלָה. קע המחליקות וחוטף הטוב נחוגנים במסיבת שבת כל אותן לוקחת לה מספר לבן זוג לריוקדים. אבל אי אפשר כך סתום, יש להקפיד בבחירה: על המספר להתאים לאלה. לפי חוקי הגימטריה. וכך הילדים מתחודעים למתורי הגימטריה: א-ב-2, ב-20, ק-100 וכך הלאה. סיור הרטפקני בגימטריון מגיש את הילדים עם הידע על הערך המספרי של האותיות.

האורים מעניקים אותיות ומספרים פרצופים ואיברי גוף, תוספת חשובה הנוסכת חיים ותונעה בסיפור.

משה לימור

מתודה

מעשיה בפ"א סופית/נתן אלתלטן (הכינה יעל שועה) הכנה לפני קריית היצירה

1. השוני בין בני האדם
סיפור ארבעת המינים: לכל אחד מארבעת המינים אפיון מיוחד והוא מייצג חלק מסוים של עם ישראל. ורק כולם יחד הם עם ישראל בשלמותו.
המושג "שונה": מי מחליט מהו השונה? (אופן תפיסת היופי בכל מיני מקומות בעולם, המתת החלים בספרטה...)

מה היה קורה לנו אילו היו החזקים מחליטים? אילו היו מחליטים שלא רוצחים בני אדם שאינם טובים בחשבונם, שאינם טובים בספורט, שאינם יודעים לצויר, לשיר ולהציג, שלא רוצחים שמנים או רזים, גבושים מדי או נמכרים מדי...?
איפה היינו מוצאים את עצמנו?

חברה טובה, מענית ותומכת היא רק בחברה רבת-גוננים.

2. טיפוגרפיה

קריית קטע מ"ספריה" של ביאליק: כיצד נראה לו האותיות?
עבדה על אותיות וציירן: בואו ננסה לצייר כמה אותיות (בין השאר גם את האות פ"א סופית).
הציורים יתלו בכיתה.

נכחה לצייר מילימ וلتת לזרת המילה אפיון משלה; לדוגמה: אסל ודלילים.

3. כל אחד הוא השלמה לקבוצה כולה
כל ילד יכתוב טקסט כלשהו, ויתבקש למחוק ממנו אותן מסויימות ולקראן את הטקסט במקורה ואחריו המחика.
משמעות: בחפסקה (או בקבוצה בכיתה) יחולטו כל שניים-שלושה ילדים ביניהם עלஇיזו אוט הם מודרניים, ויהיה עליהם לדבר ביניהם לא אותה אוט במשך זמן מסויים. הטעעה נותנת משכון (הזוקף נקודה לחובתו).

מתודה

מהי המשקנה? אי אפשר לוותר ולו על אותן אחת בלי שתשתתבש השפה!
1. קריאה ראשונה: קריית כל הטקסט לפני התלמידים, ללא הסברים.

2. קריאה שנייה: קריאה של הטקסט קטיעים-קטיעים.
לפניהם כל קטע כתוב המורה את המילים הקשורות על הלווח ואת פירושן.
ילדים ייהו הטקסט ללא האירורים.

קטע א'

מילים קשות

קרן זווית, מתגרות, חסודה, גוויל, אהוי-זשד"ץ, להתקלט.

שיחה

- במה האשימו את הפ"א? די בכך שמשחו בעל עמדת גייד משחו...
- השעומום הוא אם כל חטא (ראה בטקסט: "הספרים בטלים בקרן זווית").

קטע ב'

מילים קשות

טבלן, ניר סבלן, נשתרבב, שווא, התונשאות, תיבת, נלינה, הכלול ראוי לדפוס.

שיחה

במה ממשיכים להאשים את הפ"א הסופית? אילו הוכחות יש להאשומות?

עבודה

נציר את הפ"א הסופית במרכז העמוד, ואת שאר האותיות סביבה. הילדים ינסו, בעזרתו אויר, טופוגרפיה או קומיקס, להסביר את המצב ואת המילים החדשנות שם למדנו.

текסט יקרא בתפקידים, כמקהלה מדברת.

קטע ג'

מילים קשות

הוסיפו להג, אין רсан, שנינה, צחוק מושחן.

שיחה

איך יגיב ילד אם כל ילדי הכיתה יעוטו עליו על לא עול בcpfוי מה חשובו

האותיות שיקרها? מה באמת קרה?

קטע ד'

מילים קשות

יושבי חلد, נותרו, תקללה.

עבודה

- התלמידים יחפשו ויכתבו מילים המסתתיימות ב-פ"א סופית.

- הילדים יקראו את הקטע וIOSIFPO בקול את ה-פ"א או ירשמו את הקטע, עם הפ"א.

- קטע ה'
- מיללים קשות
- תבל, בריות, תוהו, סומרת, בן פורת, גובי רקייע, פעורי פיות, אע.
- שיחת
- איך השלומות נפגעת? העולם חזר כמעט לתוהו, בגלל משחו קטן שחשר. כל פרט חשוב!
 - מי הצליל את המצבן?
 - מדוע חוזה הפ"א הסופית? אולי כי לא יכולה לעמוד מול קדריאת אם לבנה?
- קטע ו'
- מיללים קשות
- צנואה, תמיינה, נקפה אצבע, להקנית.
- שיחת
- תארו את הפ"א המנחלת.
 - מה למדו האותיות?
 - איך הייתם מאיירים את הפ"א המנחלת?
- המורה Tabia את הספר המאויר לכינונה ותפנה את תשומת לבם של הילדים לאירועים של דני קרמן ולטיפוגרפיה של דפנה ברפן:
- מה עשתה הטיפוגרפית בספר? מה היא הוסיפה לו? (עמ' 4-7).
 - את מה נושאთ האות א' בידיה? (עמ' 7).
 - ציירו אותיות שמחות, עצובות, בודדות, בחבורה וכיו"ב.
 - בחרו מילים מהספר ועצבו אותן.
 - השוו את זוגות האירועים של קרמן בעמ' 16-21 התנוועה, הרקע. מה הוסיף לנו המאויר בציורים שלו?
 - מדוע ציר קרמן בעמ' 23 את הנחש?
 - עמ' 24-25: העולם בתוהו ובוהו. ומה קוראה לגלי האותיות?
 - עמ' 30: כל האירועים הבודדים מתאחדים יחד, והעולם חוזר לתיקונו. השוו בין ציורו של הילד יוסף על הכריכה לבין האיר בעמ' 29.
- עבודות שונות
- העתיקו קטעים מהיצירה והוסיפו להם איורים וטיפוגרפיה.
 - כתבו על האותיות הנגשנות ומשוחחות על מה שקרה.
 - כתבו על הנושא "היא ממש מקסימה הפ"א סופית זו... לא הכרתי אותה קודם!".

הילד השקוֹן

מאת אודי אלקבץ, אילים גיל אלקבץ, הוצאת כינלא.

הכינה: נואה קリンסקי

"יש ילדים רואים את עצם מרכזו העולם, שהכל סובב סביבם, אבל יש ילדים המרגישים כאילו כולם מביטים דרכם, כאילו לאף אחד לא אפשר".

ילדים אלה עוסקים בספר.

"כשהיה בוגן הילדים, אף ילד לא שחק אותו. כולם הביטו דרכו כאילו לא היה קיים ושיחקו עמו ילדים אחרים".

"כשהלך לבית הספר, המורה אף פעם לא שאלת אותו כלום. כשהוא ניסה לענות, אפילו אם הוא היה היחיד שענה תשובת נכון, המורה לא התיעיסה אליו, כאילו גם הקול שלו היה השקוף".

"כשכלם שיתקו בצדרגל,... אף אחד לא מסר לו את הצדור, כי הוא היה השקוף".

"כשהמורה בחורה לילדים לתקן... בהצגה של הכתיבה והוא הציב מודע בנימוס... המורה הכתיבה דרכו ובחורה בילד אחר".

...פעם אחת, כשהוא רצה להביא מתנה לילדה אחת, שנורא מזאה חן בעיניו, היא בכלל לא הבחינה בו... והוא היה עצוב, ובכה מאוד למורות שאמו ניחמה והבטיחה לו שהוא היחיד שלא.

והילד חשב וחשב, כיצד להפסיק להיות השקוף, וניסתה לצבע את עצמו, ללא הצלחה עד ש...

מצא את הפתרון".
הספר יכול לשמש הורים, מחנכים ומורים לעזור לילדים המתמודדים עם תחושות קיפוח...

"הילד השקוף" הוא מטופורה, וכל אחד יכול להתייחס לכותב כרצונו.

עתודה על הפל "הילד השקוף"

העברית את הספר "הילד השקוף" בכתה ה' בבית ספר, בית הספר ע"ש א"ד גורדון בקרית אתא.

התהlik של הכרת שביili הספר היה איטי. נתתי לילדים אפשרות להתבטא, להביע דעה, להביע הצעות ולגלות אמפתיה. עקביי בעניין רב אחר תשוביותיהם למשימות השונות וגיליתי עולם ומלוואן, עולם מורכב של מערכת יחסית וקשרים,

שחידד יותר את חושי. כמורים וכמחנכים علينا להיות רגשיים וקשובים כל הזמן לכל פרט ופרט ולעוזר לו ככל שנוכל.

לפניכם הצעות לעובדה בין שבילי הספר.

לרשותנו נחשפי לספר "הילד השקוֹף" בסדנת מפקחים ומנהלים יישובית שהעבرتني בקרית-ים. מנהלת בית הספר, הגב' לאה אילון, קראה את הספר, סיירה על תוכנו ושיתפה את הנכונים בתחוותיה. הספר עבר מיד ליד, מסרים הדדו בהז' חזק והשפיעו. בין המשתתפים התקבלה הדעה שיש בהחלט מקום להעלות את הספר למודעות ולהשווו אותו לפני צוותי מורים ומנהלים. כך יצאתי בדרך, לא לפני ששהוחתי עם הספר עצמו על מהות הספר ועל רבדיו השונים. הספר "הילד השקוֹף", פרי יצירתו של הסופר אודי אלקבץ, מספר על תינוק הנולד שקוֹף. לידתו של התינוק השקוֹף גרמה בהלה ודאגה רבה להוריו. הם החלו להתרכזות לחיפוש פתרון למחלת המפגשים, וההתיעצויות והשיחות הרבות עם הרופאים לא הוועילו. החוררים נואשו, אך על ילדם לא ויתרנו, וגידלו אותו עטוף בחום ואהבה, "ובסוף הם ויתרו וכבר לא היה אפשר להם שהוא שקוֹף".

הילד גדל והתפתח, גילה מעורבות בחברת הילדים, חיפש את קרבתם, ולא התיאש מניסיונותיו לתרום, ולהיות מקובל ורצוי. אך המיציאות טפחה על פניו, קהילת הילדים והמבוגרים דחו את קרבתו. בגלל היוטו שונה, אחר, שקוֹף, והם התעלמו מבקשתו, והחמור מכול - לא התיחסו לרגשותיו. "כשהיה לו עצוב, והוא בכח, הגנת לא שמה לב אליו, כי הוא היה שקוֹף. והלכה לנחם ילדים אחרים".

אין פלא שריגשות של תסכול, כעס ואכזבה הציפו את לבו. בתוך כל הכאב הת��טהלה בתוכו מחשבה אחת ולא נתנה לו מנוח: איך להתמודד, לשנות את המצב, לפתור את הבעיה? מוכחה להימצא דרך! אפשרויות שונות על במוחו, אך כולם נסיוונוטיו עלו בתוכו, והוא נשאר שקוֹף. הילד התכנס יותר וייתר בתוך עצמו, והתרחק מחברת הילדים שאפילו לא הרגישו בחסרונו. רחמים עצומים הציפו את לבו: "כמה טוב להם לילדים שהם ילדים רגילים ולא שקוֹפים!". והילד נשאר בודד. אךפתאום התרחש شيئاו, באחד הימים הוא ישב על הפסל לבדו, ישב ובהה, והתבונן בפליאה בפרפר גדול, בעל כנפיים שkopות למחצה. על כנפי מעופו של הפרפר עלו הרהורייו שלו. אך רגעי המחשבה היו קצרים, הם נקטעו על ידי מראה נוראי: יلد גדול מצlich לכוד את הפרפר בראשת, פרפר חלומותיו. הילד השקוֹף הניב בצרחה שהבהילה את הילד הגדל, והרשת נשמטה מידיו, ללא שליטה. בפעם הראשונה הייתה השיטה בידי הילד השקוֹף. ברגע זה קרה לו משהו: משחו שהוא לא הביר בעצמו השתחור. הרגשה שונה, נעימה, עטפה אותן,

מלואה בנסיבות אור, בדומה למה שקרה לפרפר, שהצליח להשתחרר מהרשת ומההילכדות. הפרפר נעלם במעטו אל החופש, אך השair אחדיו ירד על נוכחות ויכולת התמודדות, בעל עוצמה וכוח, לצד חדש, לצד שרואים אותו.

מומלץ לקרואיה!

... ו... ו...

الف' טנתודת.

רעיונות והצעות לפעילויות עבודה

- א. העלו בכתב אסוציאציות לגבי המילה "שקוֹף": מבחינות: צבעים, קולות, ביטויים, דומם, צומח.
- ב. פעם היה ילד שקוֹף (עמוד 1), ואנחנו סקרנים להכיר אותו. אנחנו רוצחים להכיר אותו לצד שקוֹף. הבה נשאל כמה שאלות.
- ג. ההורים מצרוצצים בין הרופאים ושותאים את עצם כיצד אפשר לשנות את רוע הגוזרת. ממה הם פוחדים כל כך? ידי הכיתה יעלו השערות.
- ד. זהו סיפור אישי על חוסר תקווה.
- בשהוא נולד, חשבו ההורים והקרובים שהוא מאוד חולה ושלא יחזק מעמד". בסופו של דבר ההורים ויתרו על טיפול במחלהו, אבל כל אחד ישב בחדרו וכתב מכתב לקרוב לבו.
- כתבו גם אתם מכתב אישי.
- ה. עבודה בזוגות: רק הילד השקוֹף היה אכפת שהוא שקוֹף. הוא חיבק חזק-חזק את הדובון ומספר בכל זוג ילדים והוא אחד מהם הילד והשני הדובון.
2) הדובון שואל, מגלה עניין, מגיב, למשל, הוא שואל את הילד: (3) מה אכפת לך להיות שקוֹף?
4) והילד עונה, ודברים נרשמיים.
- ו. הילד מתעד ביום האישי את ניסיונו להתקרבותו לחברת הילדים: "ליום האיש שלי, שלום!!!".
- ז. הילד השקוֹף כותב מכתב לאדם הקרוב לבו.
- ח. עבודה בקבוצות: גורט זר (יועץ, פסיכולוג) נכנס למערכת (לגן, לבית הספר לשכונה ומנסה לזהות יחד עם הילדים את הבעייה:
-מדוע אתם מתרחקים מהילד השקוֹף? - שואל המנחה, והילדים עוננים.
- ט. הילד השקוֹף כותב מכתב לילדי הגן/ בית הספר/ למורה ומספר על תחשושתו, ועל הרגשותיו, ועל הרהוריו.

ג. המורה/ הганנת מבקשת מילדי הגן/ בית הספר לכתוב מכתב תשובה.
יא. המורה/ הганנת עונה בעצמה במכתב ליד השקוֹף.
יב. הילד השקוֹף מעלה תחששות, רגשות וחוורורים. אפשר לצויר את הלב כדמות.
יג. מהחוֹף חדש ממלא את הילד: "הוא הרגיש שמשהו חדש ממלא אותו, בוואנו ננסה לעזור הילד להבין הרגיש אָף פעם, אבל לא ידע מה לבדוק הדבר הזה". בוואנו ננסה לעזור הילד להבין מה הדבר החדש שהוא הרגיש. השתדלו להסביר את תשובותיכם ולנמקוֹן.
יד. אנחנו מעניקים מתנה הילד השקוֹף, ומעבירים במלל את מחשבותינו עליו.

הצעות לסדראות עבודה
קבוצה א*: דמיות, קשרים ויחסים בין הילד השקוֹף לילדים בסביבתו.
קבוצה ב*: רגעים בחיו של הילד השקוֹף.
קבוצה ג*: סיפוררים אישיים, שיטפונים אוניברסליים החווים בקרבתו של הילד השקוֹף.
קבוצה ד*: חפצים מסוימים על הילד השקוֹף.

עבודה מהנה.

הילדים אוהבים חרוזים ושלונסקי הוא אכן החരיזה הטבעית.
אין לו קשיים למצוא חרוז גם למלים שאין עבריות
(קריסטומטיא - טטיא), ואני חושש לשנות במשהו צירוף-מלים כגון: ברדיות.

על כל האמור יש להוסיף, כי שלונסקי בשירותו לילדים, עומד בשתי דרגליו בחוויה החווים היהודי המסורתית, אף כי אין הדבר משתמש מן העלילה. מי שבא לבדוק ניב ודים מיינט מצא אישור לקיעה זאת, שהרי ניב ודים מיינט נתפסים וモובנים למי שאורח-חווים זה זו ולא יבטאו רוחשי-לב של מי שעולמו האסוציאטיבי איינו מעוגן בהם: כוכבי-שבת, תיקון, תשבי, מוצ"ש, ביאת הגואל, כס-אליהו, ארבע קושיות, אחדנית-הימים - כל אלה אינקמיילים בלבד. בהן בא לביטוי שלונסקי המשורר העברי. וגם זה דבר שאינו פשוט על חשיבותו, כי בזה כוון. הוא יעק תכנים יפנים בדפוסים חדשים ועל-ידי כך שיווה לשירותו חיוניות, רענןות ורוח חדשה נושבת בה.

מתוך שלושה דורות בספרות ילדים

כמבט ראשון

חברות כוח המוח (ז') בעקבות התלמיד טגעלט
כתבה זהה ביב, צירום ועטיפה עוזת פאנק.

בכל העלילה חדרים פרטיים של ה"גיבורים", המתנדבים לחפש את התלמיד הנעלם. החיפושים עד אין סוף השערות שונות רדפו זה את זה. אחרי חיפושים שונים הם מוצאים את יאיר, אך הוא לא רוצה לחזור הביתה, הוא אינו רוצה והוא יכול "להיות עם אח שכזה שבכלל לא יוכל לו ממן ומהדברים שלו", הוא מתעלל بي, נמאס לי, הציפור הקסומה לחשה לי לבודח"" הסיבה לביריה היא ההרמוניה במשפחה. מסתבר "שיair בריא מבחינה גופנית", אך יש לו בעיה מבחינה نفسית וצריך להבהיר את אבי ואת הפסיכולוגיה שעובדת אותו. אך ארני (החבר) טוען ש"גם לאחיו יש בעיה نفسית" יאיר מסיק שאחד נלחם בשני, "שיעורים בנשרים ובעופות בר מוגנים אחרים סתם בשבייל הכיף".

אתוותי הקטלה יעדת

כתב: אל. א. קנטילון, תרגם וחוריו: חגי ברקת, עיריה: מנדי טנלי, חוצאת: שוקן לילדים.

זהו ספר הפעלה עם כיסים. אך אין זה ספר מקובל שגרתי. זכות היוצרים בנורבגיה, ההדפסה-בסין, ונסדר בהוצאה שוקן. החומר הגולמי לא ניד וקרטון אלא בד, על הבגד מצוירים כיסים ובhem משחקים שונים שאפשר להוציאם ולטפל בהם. אך אינם צפויים לקלוקול. כאמור בעטיפה "גוטח ואושר לשימוש לכל הגילים". אני יודע מי אישר לכל הגילים, אך משער אני שתינוקות ודאי ישמשו בספר.

גב.

מזכז לzion קיינס/לסקוות ילדים

הוציא ספר מוקדש ל-100 שנה להולדתם של מ. יLN-שטקליס, א. שלונסקי, א. זאב, עיון ביצירותיהם.

המשתתפים בחוברת זו (מס' 12) הם:

הרצליה רן

ד"ר צביה ולדן

ד"ר רבקה גרון

ד"ר תור-רות גונן

ד"ר אילנה אלקד-לחמן

ד"ר נתן שחר

גרשון ברגסון

ד"ר גאולה אלמוג

ד"ר אביבה קריינסקי

פרופ' מאיה פרוכטמן

ד"ר ציפי פליישר

סמדר איל

חברי המערכת הם:

ד"ר מيري ברוך

ד"ר רבקה גרון

ד"ר אילנה אלקד-לחמן

עפרה גלברט-אבני

שרה בוני

העורכת: עפרה גלברט-אבני

כל המעורנין ביצירותיהם של השלוודשה יפיקו תועלות רבה בקריאתם מאספקתים שונים. אנו ממליצים על החומר מגוון בחוברת זו.

1) ראה גם בחוברת ספרות ילדים ונווער חוברת ג' 107, וחוברת ד' 80ג, מרץ יוני 2001, שהוקדשו ליובל המאה לשלוות הספרים שהרכזו: יהודה אטلس, הרצליה רן, ד"ר צביה פלדמן, ירданה הדס, יעל דר, ד"ר גאולה אלמוג, ד"ר לאה חובב, מנחט רגב.

"מהבוקר עד הערב הצב הזה היה עצוב ועצבן". זהו משפט הפתיחה לסיפור "על צב שהיה עצוב כל כך שלא הייתה מילה מספיק טובה כדי לתאר את העצב שלו". הוא התכנס בשרוינו ולא הסכים להענות לחברים שנקשו עליו. וכל זאת למה? כי הוא חשב שכחיו את יום הולדתו. אך החברים הנאמנים - נמלה, חילזון בלי בית, קרפדה, חיפושית, עכבייש, פרפר יתושים - לא שכחו, והעצב נחפה לשמחה. ע"ק

הגב שתהיה עצוב
כתבו איה גוריולין, צורות
ודידת גפי, הוצאת כנרת,
2001, לא ממוספר, מוקד.
לונ ולילתה אי.

לדורות יש בעיות: הדמעות זולגות מעינוי גם כאשר אין רזbatch, והילדים לועגים לו, ובוימולדת אמר לו שי שהמתנה שהביא היא מכוברת, ובכלל דorton אין מסתדר עם סביבתו והוא מוצא נחמה אצל ידיו הדרקון דרוקולי. זהו סיפור חביב, מלא דמיון, עם צירורים צבעוניים המלויים את סיפורו המעשה, על יחסם של הבנה וידידות בין ילד רגש לבין דרוקון בן 100 העוזר לו להסתדר עם עצמו ועם סביבתו. ע"ק

דרוקולי של דורון
כתבו עדנה קרמן, צורות
למה ובנקן, דיברות אחרונות/
ספר חמד, 2001, 22 עמ'
מוקד.
לונ ולילתה אי.

זהו סיפור על שני חתולים - לבן ושחור - אשר למרותם צבעיהם השונים היו חברים טובים מאוד. כך מתחילה סיפורו של שלמה אביס על שני החתולים אשר בילו יחד, שיחקו יחד, ולא יכולו לריב. כל חיות העיר שמסביבם רבו והתקוטטו: היו דרכינימ זה על זה, שורטימים, נושכים, וניסו לריב, אך למרות הניסיונות "נסחרו תמיד-תמיד ביחד וכמעט הכל עשו ביחד". שילוב מקסים בין הטקסט לאירועים. ע"ק

חתול לבן חתול שחור
כתב שלמה אבם, צורות דמיון
קרמן, הוצאת קרמן הוצאה
עגור, 2002, לא ממוספר,
מוקד.
לונ ולילתה אי.

צופי ודיינגן
כתב בן ריש, תרגום
מאנגלית על ניצ-קרו, צירום
ליורה גורסמן, הוצאת מודן,
2002, 87 עמ'.
לכיתות ג-ה.

האמונה במשחו שקשה לראות, במשחו דמיוני, והחימוש אחר משחו שקשה למצוא - אלה הם נושאי הספר הפיזי זהה, המספר מפי ילד, אשمول, אחיה של קליליאן. הספר מתאר מחדש בכרך כורדים קטן באוסטרליה. קליליאן יש שני חברים דמיוניים, פובי ודיינגן, שהוא מאמין במציאותם עד שאביה מוליך אותם לאיבוד. היא חולת מאד מכך, ואחיה, אף על פי שלא האמין בדמיוניותה, עושה הכל כדי למצאים, כדי שהיא תבריא, ולבסוף מביא אותם חזרה בנסיבות כל אנשי העיירה. המחבר ממחיש לקוראים שיש דמיון שהוא חזק מן המציאות ויש חלים שיכולים להתגשם אם החולם מאמין בהם. אהבת האח וdagatno לאחוטו הם ערך נוסף ומרגש בספר זה. ל"ח

אגוזות יפן
תרגום ועיבוד דבורה ייר,
עורום אווי אטוי, הוצאת
כרמל, ירושלים, 2001, 132
עמ'.
לכיתות ג-ה.

בספר 26 אגדות מעשיות מיפן. האגדות מתרוגמות בשפה קולחת, והן מעניינות את כל מי שאוהב ז'נ'ר זה. כאן מופיעים מוטיבים פנימיים: אמונה בשודונים, מעשי נסائم ופלאים, הגיריתכחיה פלאית, אצבעוני בנות יפן. רבות מן האגדות עוסקות בגמול: הטוב והשכרי לעשו הטוב והעונש לרשות, עניים שהופכים לעשירים ועשיר שגעןש. בעלי החיים תופסים מקומות מרכזיים באגדות והם בעלי כוחות קסם. האגדות משקפות את תרבותה העתיקה של יפן ואת הטבע האנושי בכלל. ל"ח

**חוות האתיות של
אויפוי**
כתבה עפי שחזור, צירום
נוירית יוכל, הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 2002, 46 עמ',
טוקה.
לן חובה ולכיתות א-ב.

חוות מחמד ובעלי חיים בחביבת האדם הם גיבורי הספר. לאופיר יש שכן רופא וטידיגר, ד"ר אדריך, המסביר לו על כל חייה, מקרוב אותו אל החוויות, ומלמד אותו לטפל בהן. אופיר מוציא לב, חתולה, חילזון, נמליה, ארנבות ועוד. לכל חייה מוקדש פרק. אין כאן עלילה מרתקת אלא דרישה של בעלי חיים שאופיר מטפל בהם. המורה הלימודית-הידידקטית בולטת, והספר אינו נקרא בעניין רב. חסירה החוויה הסיפורית שתמשוך את הקורא. ל"ח

הדיינוזאור של זודו
כתבה רחל פלישון, עירום
על קריולען, הוצאה הקיבוץ
המאוחד, 2002, 23 עמי,
מונך. וכן ולitcha ai.

דודו הקטן רוצה לשחק עם הילדיים בשכונת, אך בני
השבוע אינם מותיחסים אליו. דודו רוצה למשוך את
תשומתם לבם ולהתחבב עליהם, וממציא המצאות: אבא
יביא לו איגואנה, תוכי, חמור, פיל וגם את החיים הגדולה
ביוור בעולם, דינוזאור וילדים קצת מקרים: "איזה כיף
לך! גם אני הייתי רוצה שייקנו לי איגואנה". אך הם גם
مزוללים: "ילדים בגין לא קונים איניאגנות". דודו אינו
מותיחס. בכל יום הוא מבטיח הבטחה נועזת יותר וגופת
ילדים לשוחח אותו, لكنו ולזלן בו כאחת ובუיקר
להתייחס אליו. בסופו של דבר הוא ממש את הבטחותו
בעזרת פתרון חכם ופשוט, ואפילו הרבה, המכנה אותו כל
הזמן "שקרון", מסכים לשתחף אותו פעה. הספר מספר בפשטות ובחון ילוות. על יחסם בין ילדים
ועל הקטן והשונה מאחרים הרוצה להשתלב. ע"ק

זהו סיפור-שיר על רגעים של לפני השינה. "למה כל לילה
אני עייפה"? שואלה לצד אמה לפניה הנשיקה, ואימה
מסבירה ומתארת את שלל הפעולות שעשו במשך היום
איברי הגוף השונים: "הילדים עייפות, כי כל היום בנו, גנו,
לקחו, נתנו... הרגלים התעיפו כי כל היום עמדו, קופזו,
עלו, ירדו" ... וכן האף, האוזניים והעיניים, עם כל
פעולותיהם היום-יומיות, בלשון עשרה וצבועונית.
האוירים מסביב מוסיפים (לפעמים צפוף מדיין)
ומסבירים את המספר, והשומע הצעיר ייהנה לחפש
ולחבור בין הפעולות ובין הדמויות המדגימות אותן. הספר
מוחנה וטורם להעשרה הלשון, בעית ובעונגה אחת. ע"ק

למה כל לילה אני
עייפה?
כתבה מيري טניר, עירום נתן
לפלח, הקיבוץ המאוחד,
2002, 21 עמי, מונך.
ליל הדר.

לח - לאח חובב, לי יעל ישועה, ע"ק - עדיה קרן, מ - מערכת.

הסדרה מומלצת לקריאה בעוזרת החורים והגנות לילדי הגן, ובכיתה א' לקריאה עצמאית. מבחינת הפורטט, השורות קצרות, הכתיבה מועטה, והסיפורים קצרים. האירודים צבעוניים ומארדי עיניים ובאיכות טובה, ומחיחסים היבט את התוכן.

מבחינה ספרותית הרמה איננה אחידה: יש פער בין העיצוב, התוכן ואופן הכתיבה.

הסיפורים כתובים בחריזה, לא תמיד מוצלחת, ו מבחינה תוכניתם הם אינם מלאים. לרובית הסיפורים אין סיום של ממש או סיום המעודד את השומעים להפעיל את דמיונם או את מחשבתם כדי לתאר לעצם איך נגמר הסיפור.

אלו הספרים בסדרה:

- (1) הנעל השנה
- (2) ילדים אופים עוגה
- (3) החתולה עובדת דירה
- (4) הקרפדה האמיצה
- (5) חילזון עם שמשיה ורודה
- (6) סיפור על ניב וטרקתוון.

מ.

אביו של יוני עוזב את הבית עוד לפני שיוני נולד. אמו מעצבת אופנה, והוא קשורה מאוד לעבודתה. למולו של יוני הם גרים במושב, אצל סבא. טוב לו שם: הוא שיחין מצטיין, לומד בסדר, ויש לו הרבה חברים טובים.

אםא מחליטה לעברת תל אביב, קרובה למקום העבודה. המUber קשה מאד ליוני. הוא מוצא לו איזה "מר אביזוביין" שכביבkol מנהה אותו מה לעשות. לאט-לאט הוא מתחילה להתאקלם ולמצוא את מקומו. גם החבר החדש של אימה עוזר לו לא מעט, ו"מר אביזוביין" מתחיל להיעלם.

אך כשותהר בין האם לחבר "מתפוצק", האם, שאינה מסוגלת לצאת מעצמה מחליטה, לעבור לירושלים, ואנייה מבחינה בין קשיים שהוא מציבה לבנה. הספר כתוב בגוף ראשון, והילד חושף את עצמו ואת בעיותיו ברגישות רבה.

משחק הזיכרון
מאת אוריה שכיבת, הוצאת
כתר, צור העטיפה דוד
פולנסקי, 2002, לא מנוקד,
104 עמי לכתות הי-ו-ו.

אני מותגעעת לאופיר ג',
כתבת אולגה סניאורה,
תרגמה מריה מאיר, עירום
ליין פרנוון, ספרית-פועלים,
2001, 24 עמ', מונתק.
לן וליליות א-ב.

מצחיקים, והוא אינו יודע לזרוק ולתפס כדור. אך הוא יודע לספר סיפורים נפלאים ולכнן הגיבורה המסתורתי, מור, משוחקת אליו (וגם "בי לא היה שם אף אחד אחר"). אך בבית הספר כולט צוחקים על הרגילים הרזות שלו ועל המשקפים המצחיקים, ודעת הקhal גוברת על האהבה והידידות של מור. היא חוששת למעמדה החברתי ומנסה בכל הדרכים לנתק מגע, ואופיר ג' לבסוף מבין ועווזב את מור לנפשה. אך מה כו庵ים פצעי האוהב, ומור עושה כל מה שביכולתה כדי לזכותשוב בחברותו של אופיר ג'.

זהו סיפורו לילדים צעירים, על קבלת השונה והאחר, על כוחה של דעת הקhal, על אמרה מפורשת ועל שפת הסימנים. כל זאת בסיפור מקסים המתאים לכל מקום וכל זמן, מושך לארון הספרים של הילדים, מושך לארון הע"ק

הספר הוא סיפור חייה של יעל מיבר כפי שהוא מסופר על ידי אמה, נעמי, ומשולבים בו קטיעי יומן ומכתבים שכתבה יעל עצמה. מדפים אלה עליה דמות של נערה ישראלית מוצלחת וモוכשתת, בעלת חזש הומור ועם שנינות ישראלית טיפוסית. כל זה נגדע בת-אחת בפייגע חבלני. הספר מתעד את הימים הראשוניים שלאחר הפיגע, שבהם מתמודדת המשפחה עם הגרווע מכלול ההקרובים, ובעיקר האם הcotובת, נלחמים על חייע, והיאוש, התקווה והאמונה בכוחה מטאורים בעוצמה ובכאב רב. לאחר מכן מותארת האם תקשורת ארכחה ומיחודה בינה לבין בתה. זהו ספר זיכרון אחר, כאב ומיחוד.

חיי מבוסטים על
סיפור אמיתי,
כתבו יעל מיבר ונעמי מיבר
מורגשטיין, הוצאת מחרות
לטפורות, 2002, 282 עמ'.
لتיכון ולמכוראים.

זהו סיפור עלין ומשעשע על צילוי המובלעת ההופכת את הכול ומספרת סיפורים מבולבלים ומשעשעים. החരיזה קצבית ושותפה", יש רצף סיפורים וניסיון להפוך סדר יום ושגרתי למשעשע ומצחיק, כמו שאומרת צילוי בסוף היום בצחוק מתגלגל: "איזה כיף להפוך את הכול ולבלבל, ראש

צילי בילבילי,
כתבנה נואה גינוכרי, אוירום
נעמה בנוון, הוצאת יננה,
2002, מונתק.
לגנים ולכיתה א.

למיטה, רגליים למעלה - חנשו ותראו, עוד מעט גם אתה תתבלבלו...".
הסיפור יכול להביא את השומעים הקטנים להצעות מתחיקות לבלבולים נוספים.

זהו סיפור מעניין ומשעשע על גבורה גופנית המונצלה בכוחה חיובית לעזרה לוולה. רן השמנמן מגלה يوم אחד שיש לו כח על-טבעי, כוח פלא בידי ימין. אחרי הבהלה שאוחצת בו הוא מנתב את הכוחות לעזרה לחברו יהל ולחברתו צלייל. בסיפור משולבת בעיה חברותית: אסף ותום, שני נערים גדולים הנוטים לפשע, מתנכלים לצלייל ולמשחתה ורצוים לצרף את רן לחבורתם. רן מתחכם ונוקם בהם. והמתנות שהוא מוציא מאסף ומתום מסיימים את הספר.

זהו סיפור משעשע המעניין לילדים תחושה טובה שהם ידועים את מה שגבירות הסיפור אינה יודעת ומעורר אתצחוקם. המסר בספר חשוב: שאפשר לפתור את התעלומה בלבד על ידי חיפוש.

יד הפלא - השור

טוגלה,
כתבה זהור אביב, עירום
משל קשחה, הוצאת כתר,
2002, 111 עמ.
לקריאה דה-

אפקוח,

כתבה רונית חכם, עירום
רוטו מוזן, הוצאה הקיבוץ
המאוחד, 2002 24 עמ.,
מנוקד.
לגנים ולכיתה א.

זהו ספר נוסף בסדרת "רmonoה העולה לכיתה ד". הספר מתאר את הווי החיים של רmonoה. פרט לקשיים שלה באיות מילימים אין לה בעיות מיוחדות, והספר אינו מותח כלל. אחوات קטנה נולדות לרmonoה, והיא אהבת אותן: אין דגשות קנאה. לעיתים היא מקנאה באחותה הבוגרת, אך אין כאן בעיה עמוקה. מתוארים תעלולי ילדים עם חברתה דיזי ויש הרגשה של חיים ריאניים נוסח אמריקה. לא ברור לשם מה תרגם ספר זה. בארץנו לא חסרים בעיות ותיאורי הווי מעוניינים.

עלמה של רmonoה,
כתבה נברלי קלרי תרגמה
טל-תיכ-ערוני, עירום אלן
טיירון, הוצאה כתר, 2002,
33 עמ. מנוקד.
לקריאה דה.

מורשת החותם,
כתבה לבנה מושון, צירום
אכגיל מאיר, חומאת די
ספרים, 2001, 79 עמ',
מנוקד.
לכיתנות ה-70.

הטפר מתואר בעיות של משפחת עולמים שבה האב מובלט
והאם נעדרת מהבית עקב מחלתה.
לאידינה הבכירה שני אחים קטנים שסבטים מטפלת בהם
אדילינה היא קוראת מצטיינות, והספרים הם כל עולמה.
בספר עליה בעיה חברתית-מוסרית: אדילינה מאבדת את
55 השקלים שקיבלה לתשלוט בספריה, וחברתה שרונה,
המוחצתה אותן, אינה משיבה אלא מבזבזת את הכסף
העדר האם אפוךسود, אף על פי שסטודנטים מכתבים ממנה.
אדילינה מורות חוטים מציעף האם כדי להחיש את שובה.
הספר מרתק וכ כתוב ברגשות הרבה. הוא מתאר הווי של
בית-ספר ושל משפחת עולמים השוריה בעוני, ומסתיים
לח"ח בסוף טוב.

"יום אחד פתחה לילי את ארון הבגדים שלה, וחיפשה את
החולצה האדומה מהשנה שעברה.
היא מאד רצחה ללבוש אותה, אבל החולצה לא הייתה
שם."

במקום היה הייתה מונחת חולצה כחולה חדשה.
אימה, אוני רוצה ללבוש את החולצה האדומה שלי בקישה
לILI.

היא קטנה מדי ענטה אימה. קניתי לך חולצה חדשה.
אבל אוני אוהבת את החולצה מהשנה שעברה, התעקשה
לILI.

כן, אבל היא קטנה מדי, אמרה אימה
בכל זאת אני רוצה אותה, אמרה לILI".
סביר סיטואציה יום. יומית זו של בחירות בגדי אהוב
שכבר אינו מתאים לבנות רותי ויטל גלעד סיפור דמיוני,
מלא הומו ורגשות, על התחמודדות עם שינוי, על
התבגרות ועל היכולת להיפר ולומר שלום לדבר מה
אהוב.

הספר מלאה באירועים מקסימים, כתוב בשפה בהירה,
ישירה ומלאת דמיון.
רותי ויטל גלעד כתבה גם את "אייה פפאיה" ו"ברוך
הכיסא" שראו אור בהוצאה "כנרת".

לילי בארץ הבג'ים
הקטנים מדויי,
מאת רותי ויטל גלעד, אירוס
עמית עפרה, הוצאת כנרת,
2002, עמ' מוקד.

העולם שבקעה החוץ, מאת אורה יוק, צירום אלכס פירלי, הוצאת אחיאסם, 2002, 79 עמי, מונך.

היחסים החמים שהיו למאיה עם סבא שלא מקשים עליה להשלים עם מותו. הבנת נושא המנות הוא מרכז היצירה. ה"עולם שכלו טוב" נתפס כעולם הזיכרונות המתוקים, שחווות הזיכרון של החי קשור אותו אל הנפטר. הusb היה מדריך את נכdotו, מספר לה סיורים, ומלמד אותה לשפוט את הזולות בעדינות. כאן עולה נושא נוסף: הכרת מצב של חברה לכיתה, אפרת, שנתפסת בגנבת סנדוז'ים מתברר שאמה חולה אנושה, ואפרת מטפלת בה ובאחיה הקטנים.

הכרת מצבה משנה את יחסה של מאיה אליה. הספר נקרא בעניין, אולם דמותה של מאיה אינה מגובשת מצד אחד היא ילדה קטנה שאינה גומתר את האוכל בily, סיורים, ומצד שני היא נעדרה הדנה בעוויות מוות וחברה. הספר מומלץ עקב הערכיות שבו, הסמליות של עולם "האמת קשה לקטנים".

ცבעי ההר, מאת דה צן, הוצאה כנרת, אהנתה, מאנגלית כרמיה גיא, 2002, 367 עמי לא מונך.

הסופר נולד בסין בשנת 1962 לתוך "מחכמת התרבות" שהתחוללה שם. משפטו, שהייתה עשרה ומכובדת, הופכת נרדפת וענימיה. הסופר, שהוא הצער במשפחה, הולך לבית הספר היסודי, והבית מלואה אותו בחרדה ובד בבד בתחשוה שרך הלימודים ייעזרו לו.

בשנים הראשונות הוא תמציד מצטיין, אך במהרה בית הספר הופך למוסד ריק מתוכנן בורו, והוא מוקע בכל פעוט על "פשי" משפטו.

כשכל אחיו ואחיותי הגדולים יוצאים לעבודה קשה בשדה, הוא הצער ממשיכן בביבול ללמידה. הוא מוצא לו חברים הנחשבים פרוחחים, אך החומר שהוא מקבל מהם שווה לו הכל, ועוור לו להתגבר על הבוז שרווחים לו בבית הספר.

כשהוא מגיע לגיל העשרה, עם מותו של מאו המנהיג, שוב מתחפף הכל, ואנו רואים איך לאט אך בנסיבות, ובעזרת

אנגשימים מטבייב, הוא חוזר ללימודים, וגם אחיו הבכור מצטרף אליו, שכן הם יודעים שرك ההשכלה תוציאה אותן מאומה עיירה נידחת ועלובה ורק כך יוכל להציג למשפחה מעט ממה שהעניקה להם.

ספרה "עת לדורא"
אורחים: גקי יוחו, הוואת
שפיטס, 2002, מוקד,
ליכות ב-ינ-

1) היזמן הסודי של מילל, כתבה: אורית נבולן, 64 עמ'.

חוויות מיי היום של ילדה על בית-הספר, חברות, היחסים במשפחה ובין אחים. על דברים מרגינאים שקוראים לכל אחד מאתנו, על מחשבות ודמיונות ובעצם על הכל. קרייא וקרוב לב.

2) אודחות בכיתה

3) בלבד לחותול

3) יתושי אנופלס

5) لأن נעלמים הדברים

ארבעה ספרים המיכלים סיפורים קצרים לקוראים צעירים.

כ- 60 עמ' בכל ספר.
כל אחד מן הספרים מכיל כ- 11-10 סיפורים קצרים שככבי מיטב הסופרים לילדים.
הסיפורים עוסקים במגוון הבעיות של הילדים: החיים בבית-הספר ובעיטה, בשכונה, בעיר ובספר עם האחים והסבים וכל מה שביניהם. על אכזבות קטנות וגדלות, רצונות ומאוים וחיכים. יומם יומיים שם כל כך רגילים ויחד עם זה חשובים.

כל אחד מן הקוראים הצעירים, נמצא בספרים אלה משחו הקרוב לבו.

קול הלב / צבורה עוֹמֶר,

הוציאת שרכirk יוסף, מבאו
ויעוץ פרופ' נעמרם רביב,
פרופ' מורים אליאם, עירום
נוירית יובל, חטשב, 96 עמ',
מנתק.
לילדיו גן חובה, כיתות א-ג.

הספר מכיל 30 סיפורים העוסקים ב מגוון רב של נושאים:
יחסים במשפחה, בעיות בין ילדים, התמודדות עם פחדים
ומות, וכן התמודדות שונות שילדים חווים בחיה
היוםם.

הסיפורים פשוטים ומובנים וכן ברור גם המסר שביהם.
הספר, בעיני, מתאים בעיקר לקריאה בפני הילדים ע"י
ההורם, הганנות, והמורוזת. לגבי הקודאים העצמאים,
לדעתני, דפי הספר גדולים מדי, ולמרות הצירויות
הכבדוניות והיפות של נורית יובל, ישנה תחושה של
ציפיות הכתוב. נראה לי, שלילדים צעירים שישירים מהווים
אליה נכתבו עבורם, החדש והציפיות עלולים להוות
מחסום. ג'

זאב שיק למשורי הספרות העברית החדשה, הרעננה, המحدث, אשר כבלי
ה עבר וראה את עצמה חופשעת לשיד ולבטא הרגשות בלי בדיקה של
צורות-ቤיטוי קונכינצונליות.

וכן, כאמור, ארין כמעט בשירתו של זאב מסימני השירה של הדורות שקדמו
לו. ואפילו בנושאים הישנים חדש הוא. המשפחחה היא אחד הנושאים שזאב
אהוב לטפל בו בחיברות, באהבה. המהפכניות של החינוך בקביעון אינה מפרעה
לו לשיר לאב ולאם, לאח ולאחות. נושא האב חוזר ונשנה וכן מוטיבים אחרים
של קשר-משפחה.

ולמרות הרוח החדשה לא רצה זאב להשתרדר מן העבר. אמנים פותח הוא פסיחה
על תקופה גדורלה וארכונה של חינויו. אין כל סימן ורמז לעבר הקרוב, הגולה אינה
קיימות ומרכזי-הגולה הפורים והיווצרות אינם נרמזים. אבל יש מקום לעבר, זה
הרחוב-רחוק. עולם המושגים של אבות אבותינו, מעשה בראשית, דרך
טולם-יעקב, וברית בין הבתרים ונס סיני, עד פלא העצמאות.

זאב הוא משורר ילדים, משורר הטבע, ליריקן המפשט את הטבע וטופעוני
בשביל הילד.

אולם אם יש צורך להדגים שירה של ילדים, שאינה מוגבלת לגיל הרך ושירה
טובה, שהיא שווה לכל נפש - אין הדגמה טוביה יותר מזו של זאב. כי הוא טבעי
ומעמיך ומעטיטים כמוונו בין משורי הילדים. וזאת - אף-על-פי שיש בין שיריו לא
אחד בלבד שאינו מובן כל-כך לילדים ומקומו בשירה لمבוגרים, חן בשל השפה
העשירה וחן בשל עולם האסוציאציות שבה.

מתוך שלושה דורות בספרות ילדים

מושוֹן בָּאָרֶץ

בס"ד סיוון תשס"ב 21/5/02

לכ' מר ברגסונ^ט

אנ.

מצ"ב דפי תכנון וביצוע בנושא עידוד הקריאה בבית ספרנו. במשך כל שנות הלימודים מתבצעת בה"ס פעילות ענפה לעידוד הקריאה כפי שתתרשם מדים אלו. בהזדמנות זו ברצוני לברך על פעילותך הברוכה בתחום זה.

ברכה

מרית רינדר

אחריות על הספרייה

ב"ס מ"ד יבנה

קרית אתה

1) אנו מבאים את הדוח של מרית רינדר, כדוגמא לפעילויות בה"ס בנושא עידוד הקריאה.

בס"ד

תכלית ליטדים לטייעולי ספרייה תשס"ב

1. חשיפה בספרי איכות בחשיפה זו מפגשים את תלמידי כל הציותונות (כל כיתה על פי רמתה) עם ספרי "מצעד הספרים" תשס"ב.

קיים מגוון של ספרים בכל ה院士ות להלן פירוט חלקי:
ל院士ות א'ג':

דג הקשת של מרקוס פיסטר

מעשה בפוא סופית של נתן אלתרמן
הදעת המופלאה של הולסינג לנחנס
ל院士ות ד'ז':

חלומו של מולה של מינה איתן
אמיל והבלשי של אורין קסטנר
ולפינאה מומי בלום של גורית זרחי

חשיפה זו מציידת את הלומד בכלים להבנת עצמו ועולם ומפגישה אותו עם מצבים ובעיות חברתיות. בספרים הר"ם אנו עוסקים במסרים גלויים וסמיים. משלימים פערים, עובדים על אירורים כאשר לפעמים התלמידים כתובים או מספרים את הסיפור על פי האирור, או מקבלים את הכתוב ומאיירים על פיו.

2. **שימוש בספרי עיון**
בכיתות הגבוחות לומדים התלמידים לעשות שימוש בספרי עיון, אנציקלופדיות, לכטיקונים, וקונקורדנציות על ידי הפעלה באמצעות כרטיסי עבודה.

3. **שימוש במחשב לצורכי הספרייה**
במהלך שיעור הספרייה נעשו שימוש במחשב להכנות המלצות על ספרים, הכנות כריכות חדשות בספרים, הכנה חדesson על ספר, הכנה תפוזרת, תלמידים מאיררים באמצעות המחשב איררים על פי טקסט שקראו.
בכיתות הגבוחות יכינו תלמידים השולטים בתוכנת power point מצגת על ספרים וספרים.

4. **עידוד הקריאה**
על מנת לעודד את הילדים לקרוא מודגשת עובדת חשיבות הקריאה. מועלות בעיות התלמידים בנושא זה ונעשים ניסיונות לפתור את הבעיות הללו.
על הספרים שצינו בסעיף מס' 1 נועשית עבודה אינטנסיבית, כאשר ישן משימות הנעשו לפני קראיה, תនך כדי קראיה, ולאחריה.
התלמידים מכינים כל שבוע המלצה בכתב על ספר שקראו, וכן המורות ממליצות על ספרים.

5. **ביקור סופר בבית הספר**
הספר חיים ולדר יפנש עם תלמידי בית הספר במהלך השנה.
בפגישתו עם התלמידים יספר על ספריו ויענה לשאלות הילדים.
בין הספרים שכותב ולדר נמצא הספר "ילדים מספרים על עצמן". המסר העיקרי בספר זה הוא להעיר את התחושות והרגשות של ילדים שסיפוריהם מופיעים בספר. דבר זה עוזר לילדים שקוראים את הספר להיפתח בעצמם ולהעיר לזרתם את תחושותיהם והרגשות שליהם.
לקראת המפגש מכינים את התלמידים על ידי הכונה לקריאת ספריו וuisוק בהם בשיעורי הספרייה בתקופה הקרוובה למפגש, וגם לאחריה.

6. יום שיא

זהו יום בו מרכזים בכל השכבות עסקוק בספרים ובספריהם, כאשר המלצתה היא לעסוק בספרי מצעד הספרים

7. יום השואה בספריה

לקראת יום השואה נעסק בספרים שנכתבו בנושא זה כגון:
האי ברוחב הציפורים של אור לב
יוםנה לש أنها פרנק
רציתי לעוף כמו פרפר

התלמידים מכינים עבודה תלת ממדית שתוצג בספרייה בנושא השואה.

בש"ד אירן תשס"ב

פעילותות בתחום של עידוד הקלילאה

ביום שלישי י"א באירן 23/4/02 יתקיים יום בחירות בספר האהוב מצעד הספרים.

מחנכות שלא עובדות ביום זה מתבקשות לעורוך את הבחירות בכתיתן ביום ב' ולהגשים לי את התוצאות ביום זה.

כל תלמיד/ה צריך LTC הספר שמוצא חן בעיניו ביותר מ-10 ספרי המצעד.
עליכם להגיש לי את עשרה המקומות הראשונים בכתיכון וכן את מס' הבוחרים
בכל כיתה.

ביום א' א' בסיוון בין השעות 12.00-10.30 יגיע לבית ספרנו הספר חיים ולדר.
הוא יתמקד בחשיבות שלדים יספר על עצםם ובעיותיהם.

ביום ו י"ד באירן נקיים בע"ה בכיתות פעילותה הקנה ל��אות ביקורו של הספר.
הפעילויות תהיה בת שעה כל מחנכת תבחר את השעה הנוחה לה.

שכבה א' תעבוד על הספר ילדים מספר על עצםם 1

שכבה ב' תעבוד על הספר ילדים מספרים על עצםם 2

שכבה ג' תעבוד על הספר ילדים מספרים על עצםם 3

שכבה ד' תעבוד על הספר ילדים מספרים על עצםם 4

שכבה ה' תעבוד על הספר בעקבות העבר

שכבה ו' תעבוד על הספר קוראים לי צבקי גrin

כל מורה מתחבקש לקרוא הספר המיועד לשכבהה במהירות האפשרית ולהעבירו לкриאה לתלמידי כיתהה.

להלן ממציאות הפעולות לעובדה עם הספר:
שכבות א' ב' תעסוקנה בנושא אירור. לדוגמא:
ב' לצלם לתלמידים קטיעים מהספר לחתת לתלמידים לקרוא את הקטע ולאחר מכן לבקשם לאייר את הנקרה. אח"כ לאגד את כל הקטעים עם האירורים ולכתוב: שם הספר, שם הספר, המאים
(לדוגמה: ילדי כיתה ב/1)

2. לצלם אירורים מהספר ולבקש מהתלמידים לכתוב סיפור על פי האירור.
שכבות ג'-ד' ה' תעסוקנה בנושא ערכיהם הנלמדים מהספרים. לדוגמא:
ג' בכל ספר ישנו מסרים גלוים וסמיומיים ניתנן לעובוד עם התלמידים על ההבדל שבין שני סוגי המסרים ולהתמקדד בנושא זה.
2. גייתן לעסוק בהתמודדות במצבים שונים המתוארים בספר ולהביע זאת בעזרת כתמי צבע צירודים וגרפים.
3. אפשר לעורך דיאלוגים על הערכיהם השונים וכן להמחיז סיפורים שונים.
שפבה ו' העסוק בעיבוד דמויות מהספר לדוגמא:
ב' לבחור דמות ולהכין לה "מתנה" שתעזר לה או מתנה שהקורא חש שהוא מעוניין להעניק לדמות. על התלמיד לצרף למונתה הסבר מדוע בחור דזוק באמתנה זו.
2. ניתן לציר את הדמויות ולכתוב עליהם פרטיהם (אופי, אירועים וכו'). לאחר מכן לחבר בין הדמויות.
3. ניתן לחבר בין הדמות לקוראים. למשל: על "סודות משותפים" שיש להם, "זמן ידידות" - להביע את הידידות ביניהם, הצעות/עוצות של הקורא לדמות וכן לראין את הדמות ע"י שימוש בסימולציה בעזרת שני תלמידים מראים ודמות. לחילופין אפשר להכין רק רשימת שאלות לראיון.
ashemach לקל מושב על הפעילותויות השונות מהמצוות ומהתלמידים וכן תוצאות של התלמידים ודפי עבודה של המורה.

לסיום ברצוני להוסיף מילים אחדות:

דמות הספר לנור דזוק
נור זה - אתה מדליק ממנו,
אתה קורא את הספר,
חברך מדליק ממנו
אפשר מאה אנשים מדליקים ממנו
אפשר מאה אנשים קוראים את הספר,
ואין אורו חסר.
מרצים

עם התהילה

בתחילה השנה עסקו בספרים שונים. לאט קיבלו את לשפת ספרי העצד, לפרטו את הספרים והתחלנו לקרוא ולעסוק בהם. הילדיים מאד נהנו מהשייר שנכתב והולחן לבסוף מצעד הספרים תשס"ב. בין הספרים שרכשו במשך שנות הלימודים היו הספרים טל "האל פוטר". הילדיים התלהבו מאד מסדרה זו ובספרים עמל נחטפו למגוון חமניות טריוות.

הנחת דגמים ליום השואה" עודלה התלהבות לבה בקרוב התלמידים והם הכינו תוצלים מധיעים טחונם בעקס ליום השואה" בחצל בית"ס. בעקבות התלהבות התלמידים הוחלט להציג להם גם דגמים ליום הזיכרון לחללי צה"ל וליום העמאות.שוב נרתמו הילדיים למשימה והרגיטו סיוף.לקראת המפגש עם הסופר חיים זלזר ניקנו ספריהם לבים עפוי עטו וחולקו לקריאאה בכיתות. הפלות קיבלו הדרכה לקראת הפעילות טענラン ביום ו' י"ד באيار. הילדיים התהברו מאד לספריו, נפתחו וכתבו דבריהם יפים וערגשים על עצם. הסיפורים הרכבו למחמת הימים בבייחס לאיש השיא היה ביום א' בסיוון בו נפגשו תלמידים עם הסופר טריהק באופן מלאך את כל תלמידי בית"ס וחילק מספרייו שי לתלמידים מהשתתפהו וגלו בקיימות בספריו.

פעולות באוז

השנה רכזתי מספר פועלות בישוב קריית-ים. כל הפעולות נועדו להעלות למודעות את חשיבותה הקריאה.

בבית ספר "מפלסים" נערכ מפגש בשם הספר "כמעין נובע" בהשתתפות מפקחים מנהליים ומורים העוסקים בתחום האודיניות ועידוד הקריאה, מטרת המפגש לחדר את מקומו של הספר כמקור לערכים, מסרים ומהוויות שונות בחיננו.

בבית ספר "סיני" מלכתי דתי בקרית-ים נערכ מפגש ספרותי. הספר נשמרנו של האדם". הכוונות והשיפה בספר "דג הקשת" של מרכוס פיסטר הוביל את צוות המורים דרך סדנאות עבודה לחשיבה מעמיקה על מושגים ערכיים כגון: "נתינה, התיחסות, שייכות. את הסדנאות הובילו מרכזוי התחומיים בבית הספר (מוסיקה, מחשבים, חינוך חברתי ומימוננות היסוד). בית ספר "אורנים" בק. ים נערכ מפגש בנושא השואה. הכוונות עם ספרי ילדים ונוצר בראי השואה. בסדנאות עמדנו על נושאים שונים כגון דרכי התמודדות, השודדות, רגעים, חסידי אומות העולם, במלל וביצירה. וכן יתקיימים מפגש נוספת, מסע - דרך הקריאה - "הילד השקוף".

בבית-ספר "מפלסים" בק. ים יתקיים בסוף חודש Mai "יום עידוד הקריאה" יום פתוח להורים, מורים ואורחים.

בבית ספר "שפראיך" בקרית-आתא נפתחה תערוכה מרשיימה של התוצרי הלומדים בעקבות קריאת ספרים דגש מיוחד ניתן לספרי המצעד. התוצריים פרי עבודה הילדים היו מרשיימים ומרתקים כאחד. את התערוכה יזמה הספרנית הגב' גרויסמן נעמי המטפח את הספריה בבית הספר ומעודדת את הקריאה בקרב ילדי בית הספר בלהט העשייה. בית ספר "לוחמי הגיטאות" בקרית-आתא התקימה תערוכה פעילה בנושא השואה, כמו שנה בשנה.

יבורכו העוסקים במלאה.

נאווה קריינסקי.

מדריכת מחוץ במחוץ חיפה.

הגב' שרה שטרק
מפקחת משרד החינוך
תל אביב

ג.ג.

הnidon: דוח פעילות הדרכה כרפנטית המדור לספרות ילדים במחוז מרכז
פעילות כרפנטית המדור לספרות ילדים במחוז מרכז מקיפה כ-300 בתים ספר
יסודיים ממלכתיים וממלכתיים דתיים.

קהל היעד הם: מנהלים, מורים, ספרניות, צוות מליאת המורים בבתי הספר
ומחנכים העוסקים בספרות ילדים בנסיבותיהם.

הגהיה ויעוץ ניתנים בתחום הבאימים:

1. הקמת ספריות בבתי ספר.
2. הספרייה כמשאב - דרכי עבודה בספריה הבית ספרית.
3. הדרכת מורים לשילוב הספרייה ומשאייה בהוראה ובלימידה.
4. טיפוח ועידוד הקריאה החופשית והמודרcta.
5. הקריאה כחויה ולימודי הספרות - השילוב שבוניהם.
6. ספרות הילדים והנווער כחלק אינטגרלי מתוכנית הלימודים. בבה"ס היסודי.

- מטרות:**
1. הספרייה כחלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים.
 2. חינוך התלמיד בעל מכונות עצמית.
 3. הקריאה כחלק מהווית החיים בבית הספר.
 4. פיתוח תרבות הקריאה למורים ותלמידים.
 5. חשיפה למגוון רחב של ספרים.
- דרבי פעילות:**
1. מפגשים עם מנהלים, מורים וספרניות.
 2. הדרכת צוותי מורים לשימוש בספריה.
 3. הדרכת מורים בפיתוח כשרוי הנאה מן הקריאה.
 4. הדרכת ספרניות לפעלויות מגוונות בספריה.
 5. הכנות רשיונות ספריים המתאימים לצורכי הלומדים.
 6. השתתפות בימי עיון.
 7. שילוב פרויקטים מחזיים וכל ארציים (מושא מרכז, מצاعد הספרים, ספר לכל בית, פרס עידוד קראיה, הספר המוזל וכו').

אמות מידת להצלחה:

1. עליה משמעותית במספר הפניות של בית הספר לקבלת ייעוץ והדרכה.
2. עליה במספר בית הספר שהעמידו את טיפוח ועידוד הקריאה בראש סדר העדיפויות.
3. הקמת ספריות חדשות בבתי הספר.
4. עליה במספר בתי הספר המשתתפים במצעד הספרים השנתי.
5. זכיה בפרסים לעידוד קריאה.
6. עליה במספר השאלות הספרים.
7. עליה נכרת במספר הספריות הקיימות בבתי הספר היסודיים במחוז.

הערונות והארות:

1. בשנת הלימודים תשס"ב התחלתי את השנה השמנית בתפקיד זה.
 2. חולקו הקצבות המדוור לטפרות ילדים לשנת תשס"ב בסך 70,000 שח לרכישת ספרים.
 3. ארבעה בתים ספר זכו לפרסוי עידוד קריאה מטעם המדוור לטפרות ילדים.
 4. חולקו הקצבות המדוור לטפרות בתים ספר בסך 50,000 שח.
 5. בתים הספר שהשתתפו במצעד הספרים לשנת תשס"א קיבל פרסים בספרים בסך 29,000 שח.
 6. ביום אללה תקבלנה חמישה ספריות תקציב של 50,000 שח לרכישת תוכנה לניהול ספריות.
- עלי לציין שההקצבות הנtentות לבתי הספר הן על סמן המלצתי בשיתוף עם מפקחת על ספריות בתים ספר הגב' ציפי קרליין.
- יש להזכיר שפעילות זו ביום הדרכה אחד בשבוע, המועבר למחוז ע"י המדוור לטפרות ילדים.
- מתחלת השנה התקיימו מפגשים בחדרי מורים במסגרות השתלמות מוסדות או ימי הערכות בקיין, במטרה להגבר את המודעות לחשיבות הקריאה החופשית והמודרcta בבתי הספר היסודיים.
- יום הדרכה נוסף, שהועמד לרשותי מטעם המחוז המשך 3 שנים רצופות לא הוקצה לי השנה.

ברכה,

עפרה יבין, מדריכת מחוזית

העתק: הגב' דפנה לב, מנהלת מחוז מרכז.

מר גרשון ברגסון, ראש המדוור לטפרות ילדים ונוער.

גב' ציפי קרליין, מפקחת על ספריות בתים יסודיים.

הגר שמואלי יחסוי ציבור
מושב אורות 083810
טל' 08-8503382, 050-748768, פקס 08-8504436

**אנתרופולוגיה: שמור בלב
בעיריכת: עפרה גלברט-אבני ונורית יובל
הוצאת דני ספרים**

בימים אלה רואה אור האנתרופולוגיה "שומר בלב".
אוסף מקוריים מהஹוטם פטיפס ישראלי מאת טובי הספרים בארץ. בכל ספר
מוקד וגישה: געגועים למקום, אהבה אבודה, אירוע בלתי נשכח, רגע של סכנת
חיים, פרידה כוABAה. רגעים אלה נוגעים עמוק בלבנו.

למעלה מחמשים שנה עברינו מאוז הוקמה המדינה בית הגידול הישראלי משובץ
בתבניות חיים של גלי העולמים, בסערות מלחמות, מאבקי הישראלים, חייו קיבוץ
ומושב, תקווה ובנייה. הנופים והARIOוטים הייחודיים לנו רקמו יחד את הבניהנו
מולדהנו וטבעו בזיכרוןנו את החוויה הישראלית.

מחקרים הוכחו שבית הגידול הוא מרכיב מרכזי בתהליך בניית הזיהות של בני
הנוער. הוא השפיע על מי שהיה נערם לאורך הדרך, וסיפוריהם המקבצים יחד
בנייה את הזיכרון הקולקטיבי עברו הנעור של היום.

שלושים ואחד סופרים פותחים בספר אשנב של הצצה אל מומנטים חביבים
ורגינשים שייכלו להתרחש רק ארצנו.

באנתרופולוגיה חמישה שיעיות: הווי חברתי, גבול גיאוגרפי, געגועים לארץ,
פעולות מחתרת ובטחון, וישובים שונים בארץ.

רשימת הספרים:

ימימה אבידר-טשרנוביץ. איתטו אבירט. תמר אדר. דורית אוגרד. דוד בן-קיקקי. חנה בר. תמר ברגמן. בני גלעד. ירданה הדס. חוה חבושי. שלמה טנא. יהנה טפר. שחירתה יהודאי. נורית יובל. נתן יונתן. ליאורה כרמלי. יעל מדיני. מוסטפא מורהר. לבנה מושון. נאותה מكمל-עטייר. נאותה סמל. דברה עומר. עלמה עינת. מריס עקיבא. פוצ'ו (ישראל ויסלר). חוה פנחס-כהן. ברι פריגת. דברה קרודינר. הרצליה רז. ציפי שחרור. לאה שלון. מאיר שלון.

גיל יעד: כיתה ה' ומעלה, מס' עמודים: 170

עורכות האנתרופוגיה:

נורית יובל, עורכת ומתרגמת של ספרי ילדים, מאירית וסופרת עפירה גלברט אבני סופרת ועורכת ספרי ילדים ונער, מנחה סדנאות כתובה לילדים בבית אריאלה, עובדת במכון לספרות ילדים ע"ש לוין קיפניס.

היסוד השני המושך שבשיר לילדים הוא החוץ. המשיכה לחוץ נראהיה טבעית. יש שմסבירים אותה בכך שהילדים מתארים את החיים בזוגות. גם המלים, לפחות רבות מהן, "חיות" בזוגות. לכל מלה נחוצה בת-זוג, אף כי לעיתים האחת היא אטיותה לרעהה המלמול שות התינוק הוא זוגי וחוזר על עצמו. יש שפות, שבهن המלים הראשונות אשר הילד מבטא מרכיבות מזוגות צלילים: (אמא) Mama (אבא) Papa (אומנת) Niania (דוד) Diadia.

עובדיה היא שהזוגיות תופעה חביבה על הילדים. הילדים אהובים לחוץ בעצם, בכל הזדמנויות, בעת שמחה ועצב, בריקוד וברongan. ילדים בגיל נמוך משחקים עם הורייהם או בין עצמם עצם בהמצאות חוץים, ועל משחק זה כמו על כל משחק אחר, הם חוזרים לעתים קרובות.

מפעלי הספרות הטווים

מפעלי הספרות הטווים במחוז המזרחי מישנות התש"ל נועד לעידוד רכישת ספרים לספרייהו הפרטית של התלמיד. שלוש פעמים בשנה התלמיד יכול לרכושם ספרים טובים וمتאימים לגילו במחיר הנמוך ב 50%-60% מהמחיר הקטלוני. בתי-ספר נזירים במפעל זה לרכישת ספרים לקריאה מונחת או לקריאה משותפת בכיתות. הספרים נבחנים על ידי ועדת מיוחדת של חוקרים ומוחים לטפרות ילדיים.

ואלה הספרים שהופכו בשנת התשס"א:

- איפה? תמר ברגמן, ספרית פועלית
- נשיקה בכיס, שלומית כהן-אסף, לוון
- אמא, אל תבואי!, רבקה מגן, כתר
- גיבור על חזקים, חגי אהרוןוף, הקב"מ
- המכשפה מרחוב מלצ'ט, 3, גדי טאוב, כתר
- מרזban נאמנה, סוראייה כהן, ידיעות אחרונות
- יובל המבולבל, מרית רות, ספרית פועלית
- מפתח הלב, נירה הראל, זברה הפוקות
- להಡיק את יולי, רוני גנור, הקב"מ
- העדי של עדי, נאווה מקמל-עתיר, ידיעות אחרונות
- השחר של גאות, שגית אמת, כתר
- בורות, לואיס ס'צ'ר, עם עובד
- החתול שיצא לטיוול, דינה דז'טלבסקי, ספרית פועלית
- אין היה כזאת, שפורה הורן, ידיעות אחרונות
- זאבים בגולן, ליורה ברמלי, תשרי
- מכתבי אהבה מאפס עד עשר, סוזי מורגנסטרן, ספרית פועלית
- סוס השמיים של סער, יונה טפר, הקב"מ
- מעשה בפ', סופית, נתן אלתרמן, הקב"מ.

סה"כ נרכשו בשנת התשס"א כ-69,000 ספרים.

ואלה הספרים שהופכו בשנת התשס"ב:

- לאיבוד הלך לי זבווב, מיריק שנייר, הקב"מ
- בונו עננים, אלה גולדברג, ספרית פועלית
- נשיקות של אימה, סמדר שר, דבר

- טיפוריים לקרואת שבת, ערכה מيري ברוז, קוראים
- הממלכה של קנסקי, מייקל מודפורגו, ידיעות אחרונות
- אהבת אitemor, דברה עומר, עם עובד
- מיי פירסט סוני, בני ברבש, הקבה"מ
- עשרה ממתקים טעימים, נעמי בן-גור, הקבה"מ
- פלא נשיקות ועוד, חוה גילאור, ידיעות אחרונות
- שחרר אותן, יلد!, יעל בן ברוז, ספרית פועלם
- געוגעים, תמר אנדי, שוקן
- ילדות הקשת בענן, נעמי שמואל, הקבה"מ
- רוז, ילד, רוז, אורלי אורלב, כתר
- שני ירחים, שרון קריצ, ידיעות אחרונות
- מעשה בענן שלא רצתה להיות קטן, אקי שביט, ספרית פועלם
- אפאהד, רונית חכם, הקבה"מ
- הפוך אותה! או המלך איפכא והמלכה מסתברא, נורית יובל, כנרת
- סיידון מספר אנדרסן, אפרים סיידון, עם עובד
- בית שישים האבות, מינידרט דה-יונג, ידיעות אחרונות
- שיינה מינה, עשי ויינשטיין, קוראים.

בשני המחזוריים הראשונים בשנת התשס"ב נרכשו כ-40,000 סטיטים
(עוד לא נעשה סיכום שנתי).

הbiaהה לדפוס: עדיה קרן

הוקם האתר "דף-דף" באינטרנט ומטרתו לעודד את הקריאה בקרב ילדים. הוא מיועד, בשלב הראשון, בעיקר לגילאי 5 - 10 ולהוריהם. יוצריו של האתר "דף-דף" הם נירה הראל ודני קרמן. כתובת האתר: www.dafaf.co.il.

נתיבלו במערכת

צוף התחתון עם צוֹר

על החרט עמד עיפר, מאות תמר הדה, אירוסים לאון דמיטראנקו, הקביה"ם, מנוקד אילון רואה ירח, מאות עפרה גלברט-אבני, אירוסים זוד קדם, הקביה"ם, מנוקד אפייעיקונת, מאות נעמי בן-גור, אירוסים גיל-לי ואלון קורייאל, הקביה"ם, מנוקד חלום של יוט, כתבה ואיראה ורד לוי אונגר, הוצאות חלונות, 35 עמ', מנוקד העוגיות קוראות לי

יש לך אה שט שפיך!, מאות צ'רלס מ' שלץ, הוצאות מודן, מנוקד אייטי - חבר מפוכב אחר (סיפור הشرط), הוצאות מודן, כולל 30 תצלומים מקוריים מהסרט, מנוקד

המעיל המופלא של יוסף, מאות סימס טבק, הוצאות כנרת, מנוקד שבת הדוביט, מאות יונה טפר, אירוסים אברן בא, ספריית פועלים, מנוקד השבע הנחדר של פינוקי, מאות אריק היל, הוצאות שוקן, 2001, לפעת חרוזים - זיט, מאות דתיה בן-דור, צירורים יונת יזרעאלי, הוצאות מודן, 2002, מנוקד, קטנים.

מי זה פה?, רענן וכטיבה גלי מלמד, אירוסים קרלוס אגונין, הוצאות יבנה, 2002, מנוקד, קטנים, גות בילי בוט, - כייתה א' שלום, מאות זהר אביב, אירוסים אלישע געש, ספריית פועלים, 2001, מנוקד,لنן חובה ולכיתה א'

חוויות בגין החיוות, מאות זהבה קלנר, הסדרה: "יודעים יותר - קוראים מהר", הוצאות לאורבים, 2002, 62 עמ', מנוקד לכיתות א-ב
יום הולצת לרועי, מאות זהבה קלנר, הסדרה: "יודעים יותר-קוראים מהר", הוצאות לאורבים, 2002, 63 עמ', מנוקד לכיתות א-ב
חוק ברייא, חיוכים וצחוק גדול - מאות: ליל שאול, הסדרה:צחוק וללמוד לקרוא. הוצאות לאורבים, 2002, מנוקד, לכיתות א-ב

דמעות כבושים

סיפור ילדות אבודה

נחמה טק

סדרה ע"ש קורצ'אך

יד ושם ירושלים תש"ס

נחמה טק, שעבירה את תקופה השואה כילדה בבסות ארית, היא פרופסור לסוציאולוגיה באוניברסיטת סטטפורד, קונטיקט. ספר אוטוביוגרפי זה הוא ספרה השלישי העוסק בתקופת השואה.

אנו מבאים קטע מספורה.

למרות שידידי לא התעניינוbihodim כבני אדם חיים וסובלים, הם היו חלק מהשיות היום-יומיות שלהם: התיחסו אחליהם כלפי סמל החמדנות, חוסר היושר והמרמה. ואולם אני שיחקתי עם הילדים הפלניט האלה, כמה מהם חשובתי לחבר. התקשתי להשלים עם העובדה שאלה שחויבתי אותם לנדיבים, מתחשבים ווזרים, היו לעיתים קרובות הקցוניים ביותר בהעורתיהם על היהודים. במובן מסוים הם אמרו לי, באופן לא מודע, שאני ידידתם כל עוד הם רואים אותי כאחת מהם. לא היה לי כל ספק שידידותם כלפי תחפון להלשה אם ידעו מי אני באמת.

לאחת מידידותי, אנקה, הרגשטי קרבה מיוחדת. היא הייתה מבוגרת ממוני בשנותים, ילדה גדולה ולאיפה, שגוננה עלי והפגינה כלפי נדיבות לב מיוחדת, נהנינה זו בחברות זו, ולעתים עזבנו את הילדים כדי לפטפט ולרכבל חלבדנו. ערב אחד,当我们 עלה דשא, מdrokhot משאר הילדים, התחילה הספר לי על היהודים שתפסו ילדים נוצרים. רצחו אותם והשתמשו בדם לאפיית מצות. בתחילת הקשบท באדיות, אבל אחר כך חשתי דחף חזק לתקן את ראייתה המעוותת.

היהתי משוכנעת שם תדע את העובדות לאשורן, ללא ספק תנסה את דרך השיבתה ודיבורה על היהודים. בתמימות רבה שיכולתי לגייס, שאלתי אותה, "את באמות מאמיננה שייהודים עושים את זה? רأית את זה פעמי?" ראייתי שהוא נרתעת, ולאחר כך השתררה דממה ארכוכה. אז פנתה אליו ואמרה בכעס, "כמה מוזר, קרייזה, שאתה שואלת דבר כזה. כולם יודעים שייהודים עושים את זה, אבל הם ערומים, הם עושים את זה בסתוון אז איך יכולתי לראות את זה?"
כשבחנה אותי בכעס, כל אמינה, נפל לבני בקרבי. מה אם היא חוותה בי?

POCHDANI BAAMOT, PACHDUTI MDI LHOZIA HAGA MIFI", LIBI HLM BCHOZKA BDIMMAH HAMUKEHA.
VAZ, BNIHA SHONAH BEMIKATZOT. AMRAH YANKHA, "AT UD TINOKAT, KTONA OTIPSHA, ZEH MAH
SHATON".

CHOSHTEI HAKLAH, ABEL BMASHK YIMIM HATOROZCINO BI FNETZIOT NORAOOT SHAHIA MELSHINIM ULI,
VAASHMOTAI ATZUMI SHBCK AGEROM LAABDUNNU. HATBIVIYSHTI PACHDUTI MLADZOAH UL
HMKRAH LEHORI, VEHMTANUTI LBADI, BSBEL VEBISORDIM: TMIDIMIM, MASHOCNAUTA SCHEL YMINO
YIHIA HAACHRON. HASOON HAMZOFAH LAHTORACH, AKR LMADUTI LKH. HATZDALTUT YOTER
MATMID SHALAH LHEID HURROT CUL YUDIM, VLAHTOCHOTI UM SHOT HURAH POGUET
SHNAMRAH.

BSTOFO SHL DBAR HATRUGLATI, LMRABA CHFELA, LHEUROT HANTIVISHMIOT. CHL BI SHINOI
AITI. ZEH HIIH CAILO BMEZBIMIM MTSOMIMIM AIBDUTI KSHR UM HANI AMITI SHLI,
VOTHCHALTUTI LRAOT ATZUMI CPOLNIAH. HFCTNI LAADM MFOTZL: CHLAK ACHOD PRUTI, VCHLAK
ACHOD POMBBI. CSHOHYUTI DZHOKHA MMSHPHTI SKOUTNI CLC "ANI HATZIBORI" SHLI, UD
SHLA HITYUTI ZDRICAH UD LSHOKH TPKID: HRGSHUTI BAAMOT SHANI ADM SHAHITYI AMRAH
LHIIOT HIIYI ZMNIMI SHAAMONTI SHANI BAAMOT HAACHINYINTSHL STEPH, CPOLNIAH LA PHOLOT
MKROBVI HADM SHLA. LA SHBAAMOT SCHCHATI MI ANI, ALLA HAZLCHUTI LDZHOK ATZ HANI
AMITI SHLI AL MAHORI HKLUIM.

AHBBATI AT SHMI CHODSH. HHRGSHAH VAAMONAH SHANI BAAMOT KRLIZA BLOK HAKLO UL CHIYI,
VHDGSHUTI MAOIMOT FHOTOT CSHZOCIRU YUDIM. YKOLATI LHKSHIB BADEISHOT LSPFORIM
ANTIVISMIMIM, VGM LZCHOK BCEL HLB YUD UM HAADMIM LAIZO CRRA SHNFLA UL YUDIM.
YDUTI SHM MATULIM BBENI UMI, AKR CHLAK MMNI HIIH CMOMHIM.

הכנס החצי שנתי יתקיים ביום שלישי, כב' בתמוז, תרטש"ב, ה-2.7.02,
בשעה 09.30 עד 13.00 ומועדו נקבע **אלול** **ילדיות**

סדר היום:

ד"ר מيري ברוך - פתיחה, ספרות זכרונות
עשוי וינשטיין - שינוי מינה
יהודית אטلس - ילד נושא, זבו על האף, סיורים שהabitai
ד"ר שמואל הופרט - האם ראייתי את אנה פרנק, סבא מרוחך案父
הפסקה וביבוד קל
מירה מאיר - חייה של דינה זוטלבסקי
שלומית כהן-אסיף - מוכר הענינים, מלך הפעמוני, הצב שמיל
נעמי בן-גור - אפק'ונות שדה של מטריות, בגל עכבר הנפש של אבא
מיריק שניר - סיפור על במה, מעשה קטן בזרת, למה אני עייפה, סדרת ספרוני
הסדרה, ספריה קטנה שלי.

המרצים יתמקדו בנושא שלعال ויתרכזו בספרים שפורסמו על ידים בזמן
האחדון.
הכנס יתקיים במלחת דוד ילין, בירושלים, שכונת בית הכרם, רח' המ Engel 7,
באולם "תרבות" ע"ש מאירחוף.
כדי להתדרגן כראוי מבחינת הארגון ולוגיסטיקה, אננו מבקשים להודיע על
השתתפותכם בכנס בכתב וטלפון: המדור לספרות ילדים ונוער, משרד
החינוך, דבורה הנביאה 2, ירושלים, טל' 02/5603801 או קרן ספריות לילדי
ישראל, אבן גבירול 7ג, ירושלים, טל' 02/5639984

זוטי החובלת מהחלונה לתרטש"ב
בחוברת זו המדורים הקבועים: עיון ומחקר, מתחודה, ביקורת, מבט ראשון, ממדף
הספרים.
קוראיםו מתבקשים לחדש את המנוים לשנת תשס"ג.
מחיד המני לשנת תשס"ג הוא 50 ש"ח לשנה.

ה תוכן

עוזן ומחקר

על בולונים ועל ז'אנרים מרכזים בסיפורות לגיל הרך - ד"ר גאולה אלמוג
הזמן הצעיר - בני נוער מגלים לנו דברים שלא ידעו על החברה הישראלית,
מעשה במלכת הלילה וממלכת המדבר - ג. ברגסן

1
9
12

ביבליות

הרפקאות פתוח, עיר האותיות והמטפירים - משה לוי
מעשה בפ"א סופית/נתן אלתרמן - יעל ישועה
הילד השקוף - נאות קリンסקי
23
25
35
35
41
45

מודע הספרים

משוט בארץ
דוגמא לפעילויות בת"ס - מרים רינדר
פעילויות הדרכה מהוז הצפון - עפרה יבין
פעול הספר הטוב

ותקבלו לمعורכת
47
48
50
51
52

ותקבלו לمعורכת

דמויות כוכשות
הכטח החצי שנתי
תוכנית עברית
תוכנית אנגלית

לימודים

ה משתתפים בחוברת:
ד"ר גאולה אלמוג - חוקרת ספרי ילדים, ברגסן גרשון - חוקר ספרי ילדים, משה
לימור - משרד החינוך והתרבות, יעל ישועה - מנהלה לספרי ילדים, נאות קリンסקי -
מנחה לספרות ילדים, מרים רינדר - בי"ס מ"ד, קריית אטה, עפרה יבין - מדריכת
מחוזיות במרכזי.

SIFRUT YELADIM VANOAR
JOURNAL FOR CHILDREN'S AND YOUTH LITERATURE

June 2002, Vol XXIX No.4 (112)
ISSN 0334-276X
Editor G. Bergson

Deborah Haneviah Str.
Lev-Ram Bldg.
Jerusalem, Israel

CONTENTS

Study and Research

On Balloons and Central Genres in Short Stories for Young Children -	Dr. Geula Almog	1
Youthful Time Young People's Revelations to Us - G. Bergson		9
God Said Amen (An Incident in the Kingdom of the Night and the Kingdom of the Desert) - G. Bergson		12
Review: Adventures in Button Flower, In the City of Letters and Numbers -	Moshe Limor	14
Method Incident with a "Peh Sofit" - Yael Yeshua		16
The See-Through Boy - Navah Krinsky		19
From the Bookshelf - G. Bergson		25
Happenings in Israel		35
Good Book Enterprise		45
Messages received by the Editorial Board		47
Dry Tears - the Story of a Lost Childhood		48
Semi-Annual Convention		50
Contents in Hebrew		51
Contents in English		52

